

„Czindinienė“ Box 496

Politikos, ekonomijos ir literatūros savaitinis laikraštis
 ORGANAS LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ PARTIJOS AMERIKOJE.

PREKIUOJA:		ADRISAS:
metams	„ 2.00	1418 So. 2-nd Street.
pusmečiui	„ 1.00	Philadelphia, Pa. U.S.A.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILA. PA.

Nr. 14 Philadelphia, Pa. 12 Balandžio (April) 1907 m. Metai III.

DRAUGAI, SKAITYKIT IR PLATINKIT „KOVA“!

Musu praktiszkas darbas.

KUR tiktai šėdien pažvelgi, matai visokias partijas, organizacijas, sąjungas, susivienijimus. Nevienas tamsus žmogelis sau pamislėja, kamgi tokie žmonių susijungimai reikalingi? Argi ne geriau, kad žmonės gyventų sau iš vieno, be jokių skaidymųsi į partijas?

Teip daugelis ir šneka, ir rašo. Ir apie jokias partijas šėdien tiek nerašo, kaip apie darbininkiškas. Bet tai tik tie, kurie nepažinę dar, kas tai yra svietas, kas tai yra žmonės, iš kokių žmonių susideda drangija ir kokie tų draugijos sluogsnių interesai.

Partijos užgimė ne be reikalo. Jeigu visi žmonės šėdien lygiai naudotųsi iš savo darbo vaisių, tai nebutų partijų, kaip nebuvo ir senuose amžiuose, kada nebuvo, iš vienos pusės, didelių kapitalistų, o iš antros — nesuskaitomų minių vargdienių. Pažiūrėkim dabar. Pažiūrėkim į tas partijas arba darbininkų sąjungas. Iš ko jos susideda? Vien iš darbininkų. Kodėl darbininkai jungiasi? Kad apgint savo reikalus.

Didžiausia ir galingiausia visame sviete revoliucjinė darbininkų partija yra socialistai. Ko ji nori? Nori išverst baisų kapitalizmo ir despotizmo surėdimą, — tą surėdimą, kurs gimdo kruvinas kares, kurs žudo milijonus nekaltų, kurs alina nesuskaitomas minias darbo žmonių.

Imkim smulkias amazines sąjungas (unijas). Kokie jų tikslai? Nagi ir jos kovoja su tuom patim kapitalizmu — ke lia streikus, nesiduoda skriaust, reikalauja kad juos pripažintų už žmones, kad nemindžiotų kapitalistai jų žmogiškų tiesų.

Imkim nors ir pašelpines draugystes arba tokius susivienijimus, kaip va mūsų «Susiv. Liet. Amerikoje». Čia nors visai atgaleivišką politiką tos draugystės turi, vienok pamatinis jų tikslas irgi kad apsigint arba nors sušelpst savo išnaudotuosius brolius. Nešelps jos išnaudotojų, bet išnaudotuosius.

Skirtumas tarpe socialistų partijų ir tarpe amatinių sąjungų bei pašelpinių draugysčių yra tas, kad pirmieji — socialistai, turi užjėmę visą kovos lauką, ten jau pilnai susi-

pratę žmonės kovoja už pilna visų žmonių laisvę; susijungę amatninkai ir darbininkai kovoja tikrai už savo amato ir pramonės sąlygas, — taigi jie kovoja tikrai už mažą dalelę žmonių; draugystės—gi nekovoja visai, bet nors pratina žmones prie rišimosi į kruvą.

Matome dabar skirtumą ir matome, kurie labiausiai rupinasi už visų žmonių reikalus ir kurie yra draugijai brangesni.

Taigi darbininkų vienijimaisi yra tokia šventa pareiga, kurios niekas neįstengs užstelti, nė persekiojimai, nė priešpaudos, nė žadimai, nė cenzura rašto ir žodžio. Yra tai istoriškas žmonijai prilikimas.

Gali darbininkas prigulėti prie keleto desėtkų pašelpinių draugysčių. Bet jis da nebus susipratęs. Gali jis prisirašyti prie keleto darbininkiškių (amatinių) sąjungų. Bet jis da tik iš dalies bus susipratęs. Kada jis stoja į eiles visavietinio socializmo, jis jau susipratęs. Kad ir nepilnai da žino socializmo principus, bet jau jis nujaučia, kad jo darbas yra toks didelis, toks šventas, teip brangus visai žmonijai, kad jokiais pinigais už jo darbą niekas negali apmokėti. Negviešia čionai jo jokia pašalpa, nes jis dirba istorišką darbą. Nebaido jo persekiojimai, nes jis mato, kad nuo seniausių laikų visuomet buvo persekiojami kilčiausi darbai. Pilna istorija kankintinių už naujas idėjas, už progresą, už laisvę.

Už tat, ne tikrai pas mus lietuvius, bet ir tarp visų kitų tautų, socialistų eilėse randame visus pažangiuosius, labiau apsišvietusius darbininkus; už tat šėdien socialistų buriai ne metais, ne mėnesiais, bet dienomis didinasi; už tat socialistai su neišpasakytą spartybe užjima visas aukščiausias draugijoje pozicijas, — tokias pozicijas, kurias mūsų priešams užkariaut reikėjo tukstančių metų.

Už tat, kad mūsų pusėje istoriška teisybė. Už tat, kad čionai yra ginami reikalai ne vienu darbininkų, bet visų žmonijos luomu, k.a.: mokslinčių, artistų, profesorių, studentų ir kt. baigiant reikalais ukininkų, žemdirbių. Visų luomų ir visų kliausių šėdien rasite žmones mūsų eilėse.

Tečiaus... mes organizuojamiesi ne pasigyrimams!..

Ką veikia susitvėrę darbininkų kuopelės?

Jos jemas už praktiško darbo.

Kas tai yra praktiškas darbas?

Jimsim pavyzdį nuo socialistų kitose šalose ir čionai — Amerikoje. Kaip tik susitveria kuopa arba organizacija, arba susiorganizuoja partija, tuojaus sutvarko teip vad. organizuotąjį darbą. Išsiskiria iš savo tarpo gerus ir mokytus vadovus. Tie vadovai renkasi ne dėlto, kad jiems garbę atiduot, — kaip monarkizmo ir kapitalizmo tvarkoje buna, — bet kad tie vadovai su pasišventimu darbuotųsi darbininkų kliausių reikalams, kad tik tam jie sunaudotų savo prigimtą gabumą ir įgytąjį mokslą. Socialistų vadovams ne dalinama žvaigždės, ne duodama jiems titulu: «pagarbusis», «guodotiniausis», «Jūsų Mylistas». Ne. Jie buna lygūs draugai, nes dirba ne dėl garbės, bet labai visos žmonijos, taigi ir sau; vadinasi, atlieka savo pareigą.

(Toliaus bus)

KO NORI SOCIJALDEMOKRATAI?

LEKCIJA ANTRA.

3. Mokslingasis socializmas.

(TAŠA).

GREČIUM su kapitalo susikuopimu į nedangelio rankas randasi da ir kitas prajovas: kapitalistai, į kurių rankas suplūsta šitie kapitalai, patįs jie atsitraukia nuo išdarbysčių veikmės vis tolyn ir tolyn. Pradžioje kapitalizmo epokos [gadynės], kapitalistas patsai nors ir nedirbo, tai bentgi buvo savo dirbtuvės vadovu. Bet dabartiniame laike kapitalistai, vartojantieji kapitalo milijonus, gali ačiu tau viešpatie, pasisamdyt sau ir vadovus. Vienintėlis jų dalyvavimas ekonomiškoje veikmėj, yra tikrai atsirėzimas kapitalo kuponų. Šitokia veikmė — nulaupinėjimas svetimo [darbininkų] turto, — aiškiai pasirodo prisiziūrūt į šėdienes akcijonierių bendrijas. Akcijonieriai pagaliaus net ir jokio supratimo neturi, kas dedasi pramonėje, prie kurios jie jie priklauso. Net ir pramonės užvardijimas neturi jokio sąryšio su josios savininko vardu: toks tai bankas, toks tai geležinkelis, tokia tai ir tokia tarptautiška elektrikos bendrija ir tt. ir tt. Argirdėjote jų kokią pramonę priklausančią Rotšildui, Simensui ir Galskei? O vienok jų milijonai verda daugybėje pramonų. Čia mes jau užeiname kolektyviškos (kuopinos) išdarbystės pėdsakas, su tuom tikrai skirtumu, kad tų kuopinų išdarbysčių vaisius vienok ne žmonės bendrai suvartoja, bet susikuopę kapitalistai; su tuom skirtumu, kad čionai jau ir žmonės dirba bendrai, t.y. dirba visai draugijai, bet jų darbo vaisius atima kapitalistai. Idant jų greičiau suprastumėt, kaip sparčiai išdarbystės kuopiasi į bendrovių rankas, kaip nesulaikomai išdarbysčių būdai darosi bendrais, aš čionai privesiu porą skaitlinių apie akcijonierių bendrijas. Metuose 1845 Anglijoje buvo viso labo 57 akcijonierių draugijos, o metuose 1862 — jau tokių draugijų buvo 1.815; metuose gi 1888 — jau buvo 11.001 akcijonierių draugija su 6.000.000.000 rub. kapitalo.

Tasis milžiniškas kapitalų susikuopimas paskubina visą kapitalizmo išsiplėtojimo bėgį. Suplaukimas turtų vis eina spartyne ir, kaip sako Marks: «Vienas kapitalistas užnuša jų daugybę». Kapitalistų—magnatų skaičius mažinasi, ant jų vietos dygsta visur daugybė naujų akcijinų bendrovių, ir jeigu teip dalykai vyks ir toliaus, tai ant galo pareis toksai momentas, kad iš vienos pusės matysme neišpasakytus turtus, iš kitos — neišpasakomą biednybę, teip kad ilgiau toks surėdimas jau nebegalės tvirt. Prisiartina momentas, kada kapitalizmo surėdimas išgyvės savę ir stosis jau nebegalimu. Tame momente pareis jo sugriuvimas, ir ant jo vietos atsistos tas, ką prirengė akcijinės bendrovės — visos subendrintos pramonės pereinį visuomenės rankas. Draugija pajims iš rankų pavienių žmonių visokių daiktų išdarbystes. Valdys tasias išdarbystes nebe pavienios ypatos, bet visa draugija. Taigi, tame momente įvyks ekonomiškoji revoliucija, ir vietoje privatiškos nuosavybės bei kapitalistiškojo išdarbysčių būdo užgims nuosavybė bendra ir įvyks bendras, sąveiklinis, kuopinas socializmo surėdimas.

Šito įvykdimui reikia būtinai, kad darbininkai, — viską padarantįji kliausa, pajimtų tą išdarbysčių subendrinimą į savo rankas. Ji, šitoji kliausa, — kapitalizmo surėdime būdama kliausa prispaustųjų, privalo įgyt galybę ir ant išdarbysčių veikmenės priežiūrą. Mes matome, kad darbininkų kliausių tikslas yra toks — atimti nuo turtingųjų kliausių politišką galybę, kurią turtingieji panaudoja neturtėlių prispaudimui. Tada valdžia išslyks iš kapitalistų nagų, dėlto, kad socializmo surėdime ji nebeturės nė prasmės nė tikslo, t.y. tada ir kapitalistų nebus. Iš to parcina, kad proletarų

uždavinys yra organizuotis, su tikslu perjimt išdarbystės būdus iš rankų pavienių žmonių, o perduot juos į visuomenės rankas, idant visa išdarbysčių gerovė taptų visų žmonių lygiai sunaudojama.

Žinodami jau, kokia linkme eina kapitalistų surėdimo išsiplėtojimas, mes galime atsakyti ant klausimo: ko nori socialdemokratiai. Aišku, kad prisiėjus darbininkams atlikti tokį svarbų uždavinį (perjėmimą išdarbysčių į visuomenės rankas), reikia gi, kad kas nors jiems tame padėtų, kad apšviestų ir prirėngtų prie išrišimo tokio svarbaus istoriško klausimo. Norint, idant skurstantieji varguose ir sužlugime proletarai, įvykdytų tą didžiausią istorijoje užduotę, reikia juos auklėti, organizuoti, priverst kad jie tą istorišką klausimą suprastų; ir šį dalyką atlikti užsidavė tam tikra išsiskyrusi politiška partija, — socialdemokratų partija. Teip vadina mame Gainfeldo programe (Austrijos socialdemokratų partijos) šis uždavinys išaiškintas sekančiai: «Politiškasis proletarų organizavimas, įkvėpimas jiems sąmonės apie savo padėjimą ir apie jų istorišką uždavinį, auklėjimas prie kovos jų dvasiškų ir kūniškų spėkų ir palaikimas juose to prie kovos prisiruošimo — ot kokia, Austrijos socialdemokratų partijos programo, prasmė». Darbininkai privalo suprast, jog dėlto, kad prieit prie savo istoriško tikslo, jiems reikia organizuotis, kaipo kliasai priešingai prieš turtingųjų kliasas; jie privalo žinot, jog jiems reikia iškovot valdžią, kaipo ekonomiškai išsiskyrusiai kliasai; jiems reikia tą viską išaiškint, išplėtot jų kliasini susipratimą — ot kokie socialdemokratijos uždaviniai. Vienu žodžiu, *socialdemokratija yra pasižinusi savo istoriškąjį tikslą darbininkų partija.*

(Toliaus bus).

IŠ SOCIALIZMO ISTORIJS.

SOCIALIZMAS VOKIETIJOJE.

Ferdinandas Lassalle.

I. JO GYVENIMAS.

(TAŠA).

DVISAŠAKINIS socializmo judėjimas — Prancūzijoje ir Anglijoje — ant galo metuose 1852 užsibaigė, nepalikęs jokių svarbių matomų pasekmių. Nuo šio laiko ižymesni socializmo vadovai pradėjo kilti Vokietijoje ir Rusijoje.

Vokietijos socialistai teipgi žaidė ne menką rolę 1848 metų revoliucijoje ir da net pirmesniuose metuose; bet kadagi jų darbai, kurie padarė jų vardus tikrai istoriškais, da nebuvo užbaigti iki vėlesnių laikų, todėl mes pirmiaus rašydami apie minėtąją revoliuciją jų vardus atidėjom tolyn, kame dabar galėsime pilnai perkraiyt. Ižymesni Vokietijos socializmo vadai buvo Karolius Marks, Priėkus Engels, Lassalle ir Rodbert. Iš šių, Lassalle*) buvo pirmutinis, kurs idėjo istorijon žymę kaipo įkūrėjas Vokietijoje socialdemokratijos judėjimo.

Ferdinandas Lassalle gimė Breslavoje 1825 m. Panašiai Karolini Marks, vadui tarptautiškojo socializmo, jis buvo žydiškos kilmės. Jo tėvas, gana turtingas Breslavoje vaizbūnas, skyrė Ferdinandui vertelgos karjerą, ir su tuom tikslu jis išsiuntė sūnų į komercijinę Leipcigo mokyklą; bet pasirodė, kad bernelis nelabai prie skiriamosios karjeros buvo linkęs, todėl tapė perkeltas į Breslavos, o paskiaus į Berlyno universitetą. Mylimiausias jo mokslas buvo filioligija (kalbų mokslas) ir filiozofija (draugijos mokslas); jis tapė

karštu Hegelio pasekėju, o politikoje buvo pažangiausias iš visų savo gadynės mokslaeivių. Užbaigęs metuose 1845 universitete savo mokslus, jis pradėjo rašyt veikalą apie *Heracleitus*, sąmoniaudamas apie jį Hegelio pažvalgomis; bet greitai užplaukė svarbesni reikalai, kurie atitraukė jį nuo to darbo.

Iš Reino apygardų, kur jis buvo ant laiko apsibuvęs, nukeliamo Paryžiun ir suėjo į pažintį su savo garsum sątautiečiu Heine, kurs ji sutiko su giliausia paguodone ir simpatija. Iš rekomenduojamo laiško pas Varnhagen von Ense, kurį poetas (Heine) davė Lassalle'ui grįžtančiam į Berlyną, matosi skaidrus būsenčio agitatoriaus veidrašis. Heine šneka apie savo draugą Lassalle, kaipo apie daug žadantį jaunikaitį, kurio platus mokslas, šviesios pažiūros ir gausus išsireiškimų gabumas, yra sujungta su energija ir praktiškuoju sumanumu; tas viskas poetą nustebino; bet jis pridėda, savo pusiau-juokingu papročiu, kad jis yra tikrasis naujos gadynės sūnus, neturiš pagaliaus pretenzijų ant mandagumo arba pasišventimo, kurs pats įgys ir pats smogėsis svioto gerumais. Berlyne Lassalle pateko į geriausius draugijos ratelius ir visur buvo mylimas; pagaliaus Lassalle net sužavėjo veteraną Humboldt, kurs mėgdavo jaunikaitį vadint «stebūklingu vaikiu».

Čiapat, pradžioje 1846 metų jis susitiko su garsia grapiene Hatzfeld, su kuriaja teip įdomiai paskiaus susirišė ir visas Lassalle'io gyvenimas. Ji buvo jau nuo keleto metų persiskyrus su savo pirmuoju vyru, ir dar bylinėjosi apie pasidalinimą turtų bei apie globą ant vaikų. Su charakteriška energija Lassalle stojo už grapienės pusę, kuri jam persistatė kaipo besąžiniškai nuskriausta moteriškė; čionai jis tamtiksliai išstudijavo tiesas, pasijėmė advokato rolę ir parėjus bylai prieš trisdešimtis šėsis tribunalus, jis prispypė grają taikinties ant labai gerų grapienei išlygų.

Ta byla, kuri traukėsi aštuonerius metus, pagimdė ne mažą skandalą, ypatingai apie teip tada pavadintą «Cassetten-geschichte» (Pintinės istoriją). Dalykas buvo toks. Grapas, su kuriuom už grapienę provojosi Lassalle, padarė milžiniškus užrašus savo sugulovei Meyendorf; tie užrašai labai nuskriaudė grapienę ir jos su grapu prigyventus vaikus. Taigi grapienės sėbrai sumisljo tuos užrašus pavogt. Lassalle, kaip visur energiškas, teip ir čia įsikišė: jis prikalbėjo savo du draugu, kad iš ponios Meyendorf ruimo, Colloque hotely, išneštų su popieromis pintinę. Suokalbīs iš dalies nusekė. Bet pasirodė, kad pintinėje buvo ne dokumentai, tiktai deimantai. Ta istorija teip užsibaigė, kad visus patraukė po teismu už vagystę, vieną pasmerkė ant 6 mėnesių kalėjiman. Lassalle, nors likosi nuteisintas, bet paskilbo kaipo doriškas suvadžiotojas.

Jo artimi su grapiene sątikiai, kurie duravo iki galo, suprantama nepagerino jo padėjimo akise buržujinės vokiečių draugijos. Ar teisingai ar ne, žmonės žiūrėjo į jį, kaipo vėjajaikį. Vienok čia mes turime pasakyt, kad jis manė tą darą vardan teisybės ir žmoniškumo; grapienės padėjime ir kentėjimuose jis matė atsisipindėjusį sugedimą ir nupuoliną pačios tų laikų visuomenės; užstodamas už grapienę jis pakėlė morališką maištą prieš netikusią draugijos tvarką. Dar einant bylai, kada grapienė neturėjo kuom maitintis, jis su jaja dalinosi gaunamąja nuo tėvo pensija; išlaimėjus bylą, jis pagal pirmiau padaryto sutarimo gavo reguliarišką metinę pensiją sumoje 4.000 talerių (600 svarų). Pridėjus jo paties įplaukas, Lassalle'io turtai dabar užtikrino jam gyvenimą iki galui dienų. Jo pasielgimuose buvo mišinys lipšnumo ir vertelgystės, ką ir kiekvienas dabar daro. Suprantama, kad jis tą viską darė daug mitriau, už tai jo tuolaikinė politiškoji draugija ir neapkentė, bet ant to Lassalle nelabai daug atkreipė atydos.

Metuose 1848 Lassalle prisijungė prie kuopos jau pagarsėjusių vyrų, Karoliaus Marks, Engels, Freiligrath'o ir kitų, kurie Reino apygardose jau buvo žinomi kaipo socializmo ir pažangaus revoliucijoje demokratizmo skelbėjai, ir kurie turėjo savo organą «New Rhenish Gazette». Bet Lassalle'io veiklumas buvo tiktai vietinis ir

*) Svarbesni Lassalle'io veikalai yra paminėti tekste. Žiūr. Georg Brandes „Ferdinand Lassalle“; Franz Mehring „Die Deutsche Social-demokratie, ihre Geschichte und ihre Lehre“; W.H. Dowson „German Socialism and Ferdinand Lassalle“.

trukdomas. Jį pagaliaus pasmerkė šešioms mėnesiams kalėjimui už pasipriešinimą valdžioms Dusseldorfe. Tuom laiku Lassalle laikė pirmą savo politiška prakalbą, kuri padarė didelį įspūdį ant visų, kurie girdėjo ir kurie skaitė. Šioje prakalboje teipgi randasi jo pirmas svarbus išsireiškimas apie savo politiškas ir draugijines pažvalgas: «Aš visuomet su džiaugsmu prisipažinsiu, kad iš persitikrinimo esu išpažintojas socialdemokratiškosios respublikos».

(Toliaus bus).

DARBININKU JUDEJIMAS SVETUR.

Anglijoje, einant rinkimams į pavietų tarybas, socialistai ir darbo partijos kandidatai laimėjo šiuose pavietuose: Keighley, Hemsworth, Middleton, Chasterfelde, Bradfonde ir Leeds. Spaudos sąjunga užmiršo tąs žinias pranėšt. Ji ypatingai smarkauja kada socialistus «sumuša», pavyzdžiui Vokietijoje, kur tečiaus pasirodė jog «raudonieji» [socialistai] gavo ketvirtadalį milijono balsų daugiau. — Nedyvai, sako: «kur šuva laka ten ir loja». Tas yra ir su spaudos sąjunga kapitalistų lakinama.

* * *

Apie Lodzės [Lenkijoje] lokautą liūdno žinios. Uždaręs savo pabirkus kapitalistas Poznansky, išmetė iki 4000 darbininkų tiesiog ant gatvės. Ilgai darbininkai laikėsi, šelpė juos pinigais da ir iš kitų šalių organizuoti darbininkai. Vienok pasirodė, jog Poznanskis ir kiti jo sėbrai yra stipresni — pašalpa sumažėjo, ir išsikanikinę darbininkai gryžo dirbt ant tokių išlygų, kokias pirmiausia pabirkantai siulė ir kurių pirmiausia neprijemant, iš darbo išvarė. Tečiaus sako, jog didžiuma darbininkų anaipso su išlygomis neapsipras, gryžo dirbt tik ant laiko, kad sustiprėt ir prisirengt prie karštos piniguočiams pirties... Bruzdėjimai nenutilo. Nesenei darbininkai užmušė Poznanskio pabirko užveizdą Bruner, o 6 bal. nudėta Lodzėje 10 skebų.

* * *

Rusijos valdžia aštriai užgynė laikraščiams skelbti žinias apie Ruminijos maištus. Tuli gubernatoriai, kaip Odesos ir kt., apgarsino, jog kiekvieną sugautą bekalbant apie Ruminijos bruzdėjimus, ištrems ant 3 metų Sybiran. — Matai, kaip rūpestingai caras slaugo Ruminijos karaliuką. O nuolatos vis tykojo jį su visoms kojomis praryt!...

* * *

Belgijos «Darbininkų Partija» turėjo laikyt 31 kovo — 1 balandžio savo susivažiavimą. Tarpe daugelio svarstymų ant progromo stovi įžymiausioje vietoje — kovot už visuotinas balsavimo tiesas. Beto dar reikia išrišt sątikiai amatinių sąjungų su politiškomis organizacijomis. Pavyzdin, viena sąjunga reikalauja išlėšiuot 4-tą konstitucijos skirsnį, kurs teip skamba: «Amatinės sąjungos, idant galėtų naudotis politiškos partijos tiesomis, turi susidėt su savo tautiškomis polit. organizacijomis, jeigu jos ten ant vietos yra, bei tuojaus prisidėt kur susitveria».

* * *

Ciuricho [Šveicarijoj] vietinė socialistų partija rengia statyt «Liaudies Rūmus», ant pavyzdžio Belgijos draugų tokius rūmus, Briuseliuje, kur dabar būna Tarptautiškas Socialistų Biūras.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Ruminija. Sukilėliai vis ir vis daugiau gauna sau šalininkų. Jauni vyrai eina į kalynus, kur sukilėlių stovi abazai, ir prisiekia kovot prieš valdžią ir ponus. Kaip kas pamislys, kad čia perdaug romantiškai pasakytą, lyg atkartojama pasakos apie senovinius Balkanų maištus. Vienok, tas tiesa. Ir ot būriai sukilėlių eina ir naikina ne be tiktai dvarus, bet ir valdžios įstaigas. Daug jų žuva susirėmimuose su kariūmene, bet daugely vietų ir kareiviai prie žmonių prisideda. Viršui minėta sukilėlių prisiega — kovot prieš valdžią — matyt yra gana svarbi, kad visos Ruminijos mitropolitai (ariantai: vyskupų viskupas), išleidė į savo tikinčiuosius laiška, kuriame išriša sukilėlius nuo prisiegos, — girdi: jūsų prisiega yra neverta, todėl jeigu valdžia, jus bemalšydama, užmušinės, tai ji prieš jūsų dievui duotą prisiegą neatsako... Ne įstabu, kad ir čionykštė dvasiškijos galva stoja už karalių, — ak matēm, ką darė Rusijos popai ir Lietuvos kunigai!.. Baland. 2 d. pranešė laikraščiai, jog Bukarešte, Ruminijos sostapilėj, susėk ant karaliaus Karoliaus galvos suokalbi; tas suokalbis einas prieš visą valdžią. Visas Bukareštas virte verda revoliucijiniu bruzdėjimu. Kaimiečių miestai visiškai neįleidžia. Daugybę žmonių sujėmė. Daug daugiau sukilusių žmonių kariūmenė išžūdė, negu buvo ikišiolai laikraščiuose pranešta. Sakų telegramai, jog kur tik perėjo pėstininkų ir raitelių būriai, ten pilnos gatvės, išiši vieškeliai bvo nukloti žmonių lavonais... Atsikartoja baisiosios dienos rūsų revoliucijos.

Rymas. Popiežiaus kanceliarija mąsto apie naujus plianus priešais Prancūziją; sako, jog rengiamas esąs agitatyviškas atsišaukimas į viso svieto kunigus, kad rengtų visur priešais prancūzų valdžią demonstracijas. Ot, surinks būrius fanatiškesnių parapijonų, pajims iš bažnyčių vėliavas, monstracijas, paparčius su niekinančiais respublikos valdžią parašais ir eis per miestus giedodami — ką? Tik ne marselietę jau! Akyva, ką darys su tokiais demonstrantais policija: ar vaikys už ardimą tvarkos ir siundimą žmonių, ar puls idijotiškai ant kelių...

Filipinu salos. Žinoma, jog šias salas užgriebė nuo ispanų Amerikos kapitalistai ir ten begėdiškai išnaudoja gyventojus. Daug jau riausių ir maištų jie kėlė prieš naujus ponus, bet — vis be pasekmės: Amerikos armija uoliai «maištiniukus» sutremia, ir gina piniguočių reikalus. Daug jau žmonių išmušė, daug nekalto vargdienių filipinų kraujo pralėjo. Dabar vienok sako rengiasi visos salos prieš Amerikos žiaurią globą sukilt. Tą sukilimą padedanti rengt Japonija. Atgijo didelė revoliucijoniška draugystė «Katepunan». Agitacija kaskart užjema didesnes srytis. Netoli nuo Manilos amerikoniški ūrėdninkai surado didelį pabirką ginklų ir revoliucijines uniformos.

Kynai. Rytinių šalių vaisbūnai praneša į laikraščius, kad Šangajaus provincijoje kyniečiai pradeda kilt. Anot vaisbūnų, tai jie kiltą prieš svetimtaučius. Kadagi svetimtaučiai ten yra ne kas kitas, kaip tik kapitalistai su gaujomis savo tarnų: misijonieriais, šnipais ir kariūmene, tai galima suprast, kad revoliucija gimsta ne prieš svetimtaučius, bet legališkus plėšikus.

Rusija. Paskalai vaikščioja, kad valdžia jau rengiasi išvaikyt ir antrąją Dūmą į visas puses. Jau duota esą policijos departamentui paliepinas būt ant gatavo, ir kaip tik paleidus Dūmą kiltų riaušies, tuoj jas malšyt.

Socialdemokratams pasisekė Dūmoje patraukt į savo pusę socialrevoliucijonierius, socialtautiečius ir dalį Darbo Kuopos; viso dabar jų pusėj 210 atstovų. Demokratai stojasi priešais, bet jie vis menksta. Iš 300 atstovų jiems šalininkavusių beliko vos 240.

Baland. 4 d. telegramai štai ką iš Rusijos pranešė: «Į Peterburgą traukia daugybę kariūmenės, dragūnų ir kazokų, lyginai kaip

buvo prieš pirmosios Dūmos išvaikimą. Yra teipgi ir kiti ženklai, kad antroji Dūma greitai ir triukšmingai užsibaigs. Valdžiai priešingoji spauda susekė ir apskelbė atžagareivių suokalbi, kurs parodo, jog galinga gauja Dūmos priešų kasa jai pamatus, pagaliaus sako, jog ir pačioje Dūmoj yra ūnemažai atstovų, kurie darbuojasi, kad ji būtų paleista».

Suomijos (Finliandijos) parlamentan (Dijetan) rinkimai užsibaigė. Iš 200 atstovų skaidosi sulyg partijų šiaip: socialistų 80, «senųjų suomių» 58, «jaunųjų suomių» 25, žuvėdų 28, agrarų 13. Paskutiniai teipgi su socialistais eina. Taigi da aštuonių atstovų reikėtų, ir būtų jau socialistų didžiuma. O tada įvyktų Suomijoje socializmo tvarka. Sekantieji rinkimai, be abejonės, prie to prives.

Londono laikraščiai praneša, jog caras visai sumenkėjęs protė ir kad už kokio mėnesio laukiama ešą jo atsisakimo nuo sosto, kuri, pakol paaugs carukas, užimtų caro brolis Mikolas.

Iš gyvenimo partiju ir sąjungu.

«Socialist Party'jos» Tautos komiteto nariai nubalsavo (40 prieš 4), kad vedėjas referendumų (pas juos Tautos Sekretorius, o pas mus, pakol kas, C. Organizatorius) negarsintų savaitiniuose biuletenuose paaiškinimų, kokius balsuojantieji C. K—to nariai prie votų prisega; tuos paaiškinimus apskelbt tikta vėliaus, mėnesiame partijos biuletene.

Dvi Lenkijos socialistų organizaciją prisiuntė laišką Tarptautiškam Socialistų Biūran, kuriuom prašo visas socialistų partijas, kad protestuotų priešais Šveicarijos valdžią. Mat Šveicarijos policija sujėmė drg. Kilačicką, iš Lenkijos pabėgusį revoliucionierių, ir ketina išduot Rusijos valdžiai, kuri reikalauja jo nubaust už nudėjimą šnipo Ivanov. Lenkų socialistų C. K—tas užginčija, kad jis nekaltas.

Baisi kova verda Arizonos valstijoje, kur kasyklių savininkai nori išnaikīt visas socialistų kuopas ir «Vakarinės Anglekasių Sąjungos» šakas. Socialistus ir prigulnčius prie minėtos sąjungos, išmeta iš darbo, išvaro iš kvatierų, užsiundo valkatomis.

Organizacijų studentams. «Savaitiniame Biuletėne» (SP.) patilpo šioks atsišaukimas: «Norintiems išsimokīt organizuoto darbo: — Ar jūs turit išsidirbė kokius organizavimo plianus? Jeigu teip, tai išvirk (! papiešk) juos ir pasiusk man ant šio adriso: c/o Rand School, 112 E. 19-th Str., New York. — Aš šimet čionai mokšiusos, ir mano studijas pašvensiu išsimokinimui organizavimo; mano ištyrinėjimų pasekmes apskelbsiu lengvioje formoje socialistų laikraščiuose. Prisiuskit jūsų patyrimus — klotis ir nuopolius. Galima rast tam tikrą kelią ir mės rasime jį sudėję galvas draugėn. — Jūsų dėl socializmo, J.S. Snyder.»

Minklė.

VISAIP laužė sau galvas Rusijos mokslinčiai, — jau tai gūdrūs vaikinai! — nieko neišėjo: muzikai vis rinko Dūmon kairiuosius ir kairiuosius.

Ir šėip ir teip norėjo muziką apdumt: prižadėjo visokius palengvinimus, girdė degtine, baidė nagaika... Tai vėl pinigais gerinosi. O jis vis rinko kairiuosius...

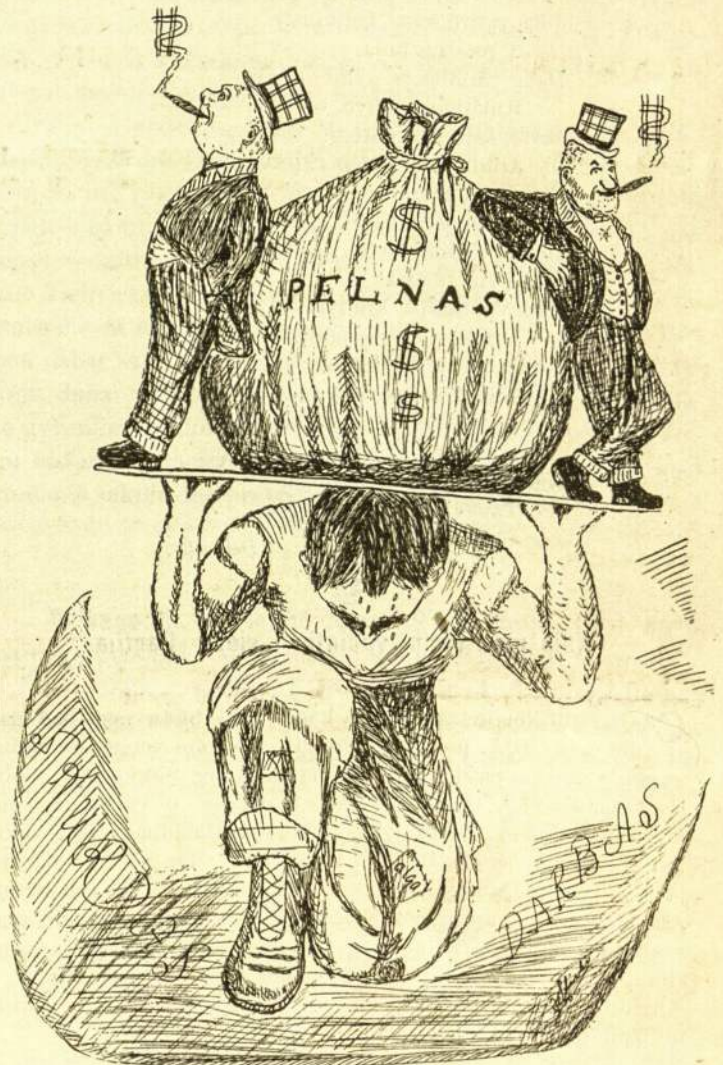
Apskelbė visoj šaly: «Didelė dovana tam, kas išpės, dėlko muzikas renka tikta kairiuosius».

Laužė sau galvas mokīti ir visame kame gūdrūs žmonės, bet

nieko negalėjo išmislyt.

Pasisukė ėia kvailys Raulas. Išgirdo jis apie tą minklę ir sakė:

— O kaip gi kiteip? Dešine ranka muzikas uždirba sau duoną ir moka duokles, ir žegnojasi nuo bėdos. Ant to viso jo dešinė ir praverčia. O kada reikia rinkt Dūmon atstovus, — tai renka karioja. Dėlto tai, kurinos tik jis renka, išėina kairiejie... [«Segodnia».

Daugelis girdėjo, kad būsianti kuomet nors «sūdo» diena. Tada būsęs galas visam svietai. Spėja, laužia sau žmonės galvas, kada-gi tokia nedora diena turėtų ateit. Žydų talmūdas sako, kad tada, kai didelė žuvis Levijatanas, — kuri turi savimi apjuosus žemę, — paleis iš dantų savo uodegos galą, kuri turi išikandus. Kunigėliai sako, kad tada, kai svieta nuodėmių taurė prisipildysianti. Bet socialistai sako, kad tuomet, kada proletarų naštos sunkumas bus nebepakeliamas; tada toji našta milijonus žmonių prislėgs, ir ant galo jie tą sunkenybę numes nuo pečių, išties savo sąnarius ir padarys «sūdo» dieną arba teisną už visas pasaulio skriaudas. Dabar tą našta, — viso svieta našta darbininkas kantriai velka; tą ir parodo viršui papieštas paveikslėlis.

Lietuvoje kraujas.

Lietuvoj budeliai dūksta,
 Kraujas liejas — plūsta, —
 Mūsų broliai kenčia — džiūsta:
 Už liuosybę žūsta.
 Tėnai daug jų jau sugaudė,
 Smaugė ir sušaudė;
 Juos visaip tėnai kankina,
 Į retėžius pina.
 Daug vargdienių nyko — žuvo,
 Kalėjimuos puvo, —
 Bada, šaltį jie kentėjo:
 Gint liuosybę ėjo.
 Caras rūmuose puotauja
 Su budelių gauja, —
 Jo sąžinė pražudyta, —
 Vyne sumirkyta...
 Lietuvoj ašaros, kraujas —
 Gimsta kerštas naujas, —
 Šaukia kilti visas tautas
 Išnaikinti skriaudas.
 Sugriaus despotizmo tronus,
 Išnaikys tyronus, —
 Kad sukils liaudis galinga, —
 Taps liuosa — laiminga.

Debesėlis.

Kaip mes turim vadintis į vietą «Partija».

CZARTERIO komitetas praneša, kad jokiū būdu negalima gauti dėl mus LSPA. po vardu «Partija», kas mus verčia permaintyti vardą. «Kovoje» patilpo teipgi užmanimas drg. Šukio, kad vadintis «Organizacija». Gerai apsvarstęs tą dalyką ir esant nuomonės kad vardas yra svarbus dalykas, paduodu užmanimą, kad vadintis: «Lietuvių Soc. Federacija Amerikoje». Lotyniškas «federacija» tiek ženklina, kiek lietuviškas «susivienijimas», tik yra vartojamas platesniame supratime. Keletas socialistiškų kitataučių organizacijų Amerikoje vadinasi irgi «federacija». «Organizacija» nemislinu, kad atsakantis kaipo vardas, nes mūsų organizacija ir be «Organizacijos» yra organizacija, o jeigu da vadinsis «Organizacija», tai per daug bus tų organizacijų.

A. Petratis.

III-iajam Susivažiavimui inešimai.

MŪSŲ partijos II-rasis Susivažiavimas [žiūrėk 28 posmą] patarė visoms kuopoms, kad prieš III-čią Susivažiavimą visos prisiųstų savo inešimus «Kovos» redakcijon, — ir tos kuopos, kurios nesiųs susivažiavimam atstovų, ir tos, kurios siųs. Teipgi ir pavieniai. Tas reikalinga dėlto, kad galima būtų iš anksto sutraukti inešimus į tam tikrus skirsnelius, ir nebebūtų susivažiavime bereikalingos gaišenos brangaus laiko, kaip buvo praėjusiuose metuose.

Tai gi tas darbas jau pradėtas. Kuopos ir pavieniai malonės pasiskubit iš anksto visus savo inešimus prisiųst «Kovos» Redakcijon, o čionai 1-ma kuopa juos sudavads į tvarką.

Centro Komiteto LSPA. pranešimas.

III Susivažiavimas LSPA. sulyg nutarimo II Susivažiavimo atsibus šimet Waterbury, Conn., «Lietuviškoje Svetainėje» ant 103 Green str. Prasišės nedėlioj, 28 balandžio, nuo 10 val. iš ryto ir tęsis su pertraukoms iki seređai.

Teiksitės tada kuopos ir pavieniai pasistengt kuo-skaitlingiausiai Susivažiavime persistatyt.

Susivažiavime su tiesa balsavimo galės tik dalyvaut tie katrie turės mandatus nuo kuopų bei pavieniai nuo C.K-to. Kuopos, turi tiesą siųst po 1 delegatą nuo kiekvienos dešimties sąnarių, viena nuo nepilnos dešimties; pav.: turit 34 sąnarius gali siųst 4 delegatus ir tt.

Kuopos katros nesiųs delegatų malonėkite savo užmanimus surašius ant popieros, sulyg nutarimo II susiv., persiųst iš laiko į «Kovos» Rėdystę dėl apdirbimo rėdo dienos, per išrinktą per 1 kuopą komitetą (žiūr. skirsn. 28 nutar. II susiv.).

Pavieniai norinti dalyvaut kaipo delegatai, malonėkite pareikalaut mandato nuo C. Organizatoriaus.

Susivažiavimas vesis pagal šią tvarką:

1) C. Organizatorius atidaro susivažiavimą ir po tam tampa išrinktas sekretorius ir komitetas peržiūrėjimui mandatų (sekretorius tik ant laiko peržiūr. mandatų) ir kada mandatų komitetas užimtas savo darbu, 10 minutų pašvesta ant prakalbų.

2) Rinkimas vedėjų tvarkos: pirmsėdžio, sekretorių ir kitokių komitetų kokių susiv. matys reikalinga.

Užėmus vietą tvarkos vedėjams, prasišės darbas susivažiavi mo pagal šią tvarką:

Raportai:

I. C. K-to narių:

a) C. Organizatoriaus, b) C. Susiv. Sekretoriaus, c) C. finansų Sekretor., d) C. Išdininko ir e) C. Knygiaus.

II. a) Redakcijos «Kovos»; b) administracijos.

III. Komisijos peržiūrėjimo partijos turtų.

IV. Čarterio komiteto ir

V. Konstitucijos komiteto.

Tolesnis rėdas dienos pagal nutarimą Susivažiavimo ir perstatyto per «Kovos» rėdystę surašo.

Tie iš komitetų, katrie ne pribus patįs, raportus savo malonėkite prisiųst ant vardo III Susivažiavimo; adrisą Waterburio draugai praneš per «Kovą» savo laike.

Vardan LSPA. Centro Komiteto

A. Petratis, Centro Organizatorius.

27 kovo, 1907.

* * *

Nežinant kokia konstitucija bus priimta per Susivažiavimą beveik negalima apdirbt klausimus reikalų mūsų organizacijos kokių nors tvarkoj; žemiau išdėstyti klausimai rodo yra svarbiausi, ir dėlto kuopos neturint svarbesnių užmanimų, malonėkite spręst žemiau išdėstytus ir prisiųst III Susivažiavimui.

1) Partijos konstitucija. Konstitucija yra svarbiausiu dalyku III Susivažiavimo ir nors per 1 kuopą yra išrinktas komitetas apdirbimui tos konstitucijos, bet geistina būtų, kad draugai paduotų punktus kokie maño būtų naudingi patilpt konstitucijoj.

2) Vardas mus organizacijos [paduot užmanimą].

3) Įkorporavimas «Kovos».

4) Išleidinėjimas raštų bei agentūra užrubežinių raštų [LSDP.].

5) Siuntimas delegato ant tarptautiško socialistų kongreso; [prietariant perstatyt kandidatą].

6) Sątikiai mūsų su «Socialist Party».

7) SĄTIKIAI su socialistų organizacijoms kitų tautų.
8) Reikalas aukų LSDP.: sątikiai mūsų su šelpimo revol. komitetais.

9) SĄTIKIAI mūsų su «tautiečiais»: kaip turime laikytis, jeigu bus rengiamas antras seimas koks buvo Philadelphiajį?

Apkalbėję aukščiau paduotus klausimus ir nors kaip tapo minėta gal III Susivažiavimas perkeis šėdien tvarką partijoje, bet prisilaikant senosios tvarkos malonėkite perstatyt kandidatus ant šitų ūrėdų:

C. Organizatoriaus,
C. Susin. Sekretoriaus,
C. Finansų Sekretoriaus,
C. Išdininko,
ir C. Knygiaus.
Teipgi Redaktoriaus
ir Administratoriaus [užveizdos Rėdystės].

C. Organizatorius, A. Petratis.

Draugai ir Drauges.

SZIUOMI pranešu svečiams delegatams, atvažiuosiantiems į LSPA. III Susivažiavimą Waterburio miestan, bus užėiga «Bank Hotel'į», 292 Bank Str., netoli nuo geležinkelio stoties į šiaurę. Delegatai, kurie tikrai atvažiuos į III Susivažiavimą malonės bent vieną savaitę anksčiau prieš tai pranešti ant sekančio antrašo: J.S. Pruselaitis, 17 James str., Waterbury, Conn.

Norint eiti tiesiok į Lietuviską Svetainę, esančią po num. 103 Green gatvės, t.y. kur atsibus pats Susivažiavimas ir vakariniai parengimai, reikia eiti į miesto dalį vadinamą «Brooklyn», po num. 17 James str., iš ten bus parodyta kelias į svetainę.

III Susivažiavimo vakarinių užsijėmimų programas:

- I. Subatos vakare, 27-tą bal., balius ir lekenčioja žjgunė (pačta).
- II. Nedėlios vakare, 28-tą bal., prakalbos su primaišymu dainų ir deklemacijų.
- III. Panedėlio vakare, 29-tą bal., diskusijos.
- IV. Utarninko vakare, 30-tą bal., pasilsėt.
- V. Seredos vakare, 1-mą gegužio, koncertas su teatru «Lėkė kaip sakalas, nutupė kaip vabalas». Viskas atsibus «Lietuviškoje Svetainėj» po num. 103 Green str.

Su meile visos partijos draugams,

J.S. Pruselaitis.

Korespondencijos.

Ambridge, Pa. – Darbai pas mus eina gerai, darbą galima gaut; tik nepastovi vieta, kadaži daugybę svieto čionai muša ir sužeidžia. Labai neapsargiai įtaisyti pabirkai. – Yra čia lietuvių apie 13 vedusių, o pavienių suviršum 30. Druk mūsų

brolių da tebeniukso tamsume, vos koks desėtkas yra mažiau ar daugiau pratrūnusių akis, nors jau laikraštį pajėmę paskaito. Bet už tat tamsuoliai taigi ir šmeizia susipratusių kaip tik jiem seilė ką ant liežiuvio užneša; tulas koks ten išsiraudojo «Žvaigždėje», kad čia tiek daug esą socialistų, kurie girtybę platiną. Nedoras melagis! Tie kuriuos jis vadina socialistais, yra tai vieni iš blaiviausių ir dorėsių lietuvių, skaito «Kovą», «Lietuvą», «Keleivį», «Kataliką» ir «Sviato Ateitį». O tamsunam tai «Saulė» ir «Žvaigždė» geriausiai patinkanti; ir jau su tų laikraščių skaitytojais niekas negali girtuoklystėje susilygti.

Čia paveikslėlis, kaip mūsų broliams einasi. Tulą Žilinską bendrovė (kompanija) išmetė iš darbo; jis turi 5 vaikus, da nei vienas negali dirbt, nė jo moteris nė jisai; jau du kartu šonkaulius sutrynė jam: pirmą kartą jis sirgo 11 mėnesių; bendrovė davė jam 80 dol.; o kai pradėjo dirbt, tai nuo kiekvieno išmokėsčio traukė rendą už stubą po 8.00; tai žmogelis da ir su 8% palukanų turėjo išmokėt 88.00. Vienok dabar sakė, kad ir iš stubos jau varą. Mat skolą išmokėjo, dabar nebereikalingas. Kažin, ar visi mūsų broliai mato gyvenimo sunkumus ir ar supranta, iš kur jie paeina. Jeigu susiprastų, tuoju vienytųsi prie darbininkų partijos, kuri verčia iš šaknių tās prakeiktas darbininko sąlygas.

B. Granba.

Chicago, Ill. – Vietinė 22-ra LSPA. kuopa, 17 d. kovo, parengė prakalbas M.Mieldazio salėje. Atidarius pirmsėdziui J.Jančauskui susirinkimą ir perstačius kalbėtojus, tuoju užjėmė pagrindas drg. A.Kuzma, iš Grantworko. Kalbėjo apie Rusijos skerdynes ir kaip carizmas kankina žmones. Potam nurodė šio krašto netikusią tvarką, kurioje kapitalistai viešpatuoja ir skriaudžia darbininkus, kaip ir Rusijos caras. Potam kalbėjo drg. J.Kaitis Kalbėjo apie šėdieninę visos žmonijos tvarką ir kaip visur kapitalistai ir ponai išnaudoja darbininkus. Paskui kalbėjo drg. K.Gugis apie prasidėjimą socializmo kai-kuriose viešpatystėse ir kaip kapitalistai ir ponai yra socializmo priešais ir dėl ko. Toliaus kalbėjo drg. O. Vaikovas apie šių laikų socializmo judėjimą visuose kraštuose ir apie šėdieninį padėjimą socializmo Vokietijoje ir kituos kraštuos, ir kaip pradeda prie socializmo vienytis aukštesnių luomų žmonės ir apie ateitį socializmo, gyvenimą žmonijos pagal socialiską surėdimą.

Žmonių buvo neperdaugiausiai. Kalbos patiko visiems.

Aukų surinkom 4.50, kuriąs prisiunčiam «Kovos» redakcijon ir paskiriam LSDP. Ant galo prakalbų draugas J. Jančauskas kalbino susirinkusius žmones, kad vienytųsi darbininkai prie socializmo, nes tik po jo vėliava įvyks geresnė ateitis. Po to ir prisirašė prie šios kuopos 3 nauji draugai.

S.Simas.

St. Louis, Mo. – 44-ta LSPA. kuopa, kovo 17 d. laikė mėnesinį susirinkimą, kurian lankėsi 3 draugai latviai, kurių viens laikė prakalbą lietuviškoje kalboj, ant tēmos «reli-

gija ir mokslas». Nors draugui sunku buvo kalbėt neprigimtoje kalboje, vienok supratom. Toliaus kalbėjo mus draugas Milvidas, bet kadangi buvo mažai laiko, tai draugas žadėjo ateinančiame daugiau pakalbėt, kur kviečia visus draugus nepamiršt lankyti. Nemalonu kiekvienam, kad kai-kurie draugai vietoje laukt susirinkimų, lenkiasi jų. Nežiūrėt į sumazėjimą pas mūsų draugus dvasės, lankykimės, draugai, į tą vienintėlį mūsų susirinkimą, nes... gėda būtų teisintis, kad negalima per mėnesį vieną kartą susieit su draugais, pasikalbėt sau, apsvarstyt reikalus ir lavinties kovoje už buvį, už tiesas.

Butų geistina, kad kuomet nors drg. Grigaitis, atkeliautų į šį kraštą, ir kad nepamirštų užsukt į mūsų didmiestį; mes iš savo pusės pasistengsime sulaukt.

Kas link referendumo visi draugai vienbalsiai sutiko su nuomone pirmosios kuopos.

F. L.

Brighton, Ohio. – Šio miestelio lietuviai parengė kovo 10 viešą susirinkimą su prakalbomis. Kalbėtojai pribuvo iš Bostono ir kitų miestelių; kai-kurie kalbėtojų, gana ilgai kalbėjo apie tamsumą viešpataujantį tarpe lietuvių, kada kitos tautos jau senai prabudo ir smarkiai darbuojasi. Prakalbos traukėsi per 3 valandas; pertraukose kalbų deklamavojo eiles P. Vaičiūčio ir kitų raštininkų — 12 metų mergaitė. Iš plojimo rankų galima spręst, kad kalbos ir deklamacijos žmo-

Judošius.

E. Jašnov.

(UŽBAIGA)

III.

SKAITYTOJAS dasiprotės, kad tai buvo Kuzovkin.

Vos-vos galėjau susilaikyt, nusiramint ir apveikt savo priemetingą virpulį. Mintįs galvoje, kaip pabaidyti paukščiai, lėkė viena paskui kitą, ir aš nė ant minutos negalėjau jų sukuopt į kruvą.

Ką reiškia paskutinioji scena? Ar tai buvo tik paprasta girtuoklių barnis, ar kas toks daug svarbesnis?.. Tečiaus, ar gi man ne vis tiek? Ar-gi turi kokią reikšmę tas kas praėjo, sulyginus su tuom, kas turės atsitikt? Kiekviena minutė, kiekvienas žingsnis artino mums prie neišvengtinio galo. Gyvenimas nepermaldaujamas: mažiausį savo pasistumimą pirmyn jis apmoka lavonais. Ir tu, kurs atsistojai gyvenimui ant kelio, ne išsisuksi savo liktinės...

Aš su įtempimu nervų stengiausi per tamsą pamatyt Kuzovkino figurą. Teip, teip, be abejonės tai buvo jis. Mažiukas, piktas, įsigaužęs — iš lėto sėlino patvoriu, matomai

nėms patiko. Susirinkiman apsilankė apie 150 vyrų ir mažas skaitlius merginų: matyt, čia jos labai da tamsios... Ant galo prakalbų, kalbėjo draugas čionykštės draugystės, apie reikalus mokslo, apie revoliuciją, apie socializmą ir visuotiną darbininkų klausimą. Kad ir trumpai, bet aiškiai išdėstė jis apie kapitalistų gudrybes šioje šaly ir apie vargingą padėjimą Lietuvos, prispaustos caro jungu. Gale kalbos susirinkusieji, uždegti pavyzdžiais baurių caro pasielgimų, sumetė 5.47, kurius siunčiam «Kovos» Redakcijai skirdami social-revoliucionierių reikalams.

P. Klykunas

Hazleton, Pa. — Męs trys dr-gai iš šio miestelio: M. Merkevycius, J. Kirtiklis ir K. Stankevycius, prisiunčiame į Partijos išdą duoklę už kovą ir balandį, podraug pranešam, kad už virš minėtus mėnesius užsimoka drauge su mumis pora naujų sąnarių iš mūsų miestelio, — J. Stasiulevycius ir P. Butkevycius, kurie prizada pasilikit ištikimais LSPA. sąnariais.

Hazletono draugai.

So. Bethlehem, Pa. — Kovo 16 d. draugai 31-mos LSP A. kuopos surengė viešą susirinkimą, salėje F. Masulevyciaus. Pakol svečiai da nebuvo susieję, buvo svarstyti kai-kurie kuopos reikalai, o potam buvo prakalbos. Kalbėjo drg. K.

šlitinėdamas į abi pusi. Sugniaužęs kumsčius, aš perstačiau savo vaidentuvėje jo smailą veidą, baukščiai lakstančias akis, ant viso teip ir stovi išdaviko antspaudas, — laikiausi, idant neprieit per arti prie jo.

Štai jis pasukė į skersai einančią gatvę, kuri vedė į laukus, ir — jo žingsniai nutilo. Kazi-kur po vartais gailingai sukirkė katukas — matyt, buvo alkanas, jo balsas teip ir vėrė širdį. Tokie balsai neišpasakytai manę kankina, — tai neatsikratomi garsai žūstančios gyvasties. Koks begalinis nusiminimas girdisi juose, kokia desperatiška baimė prieš myrį!..

Su skausmu krutinėje aš pagreitinau žingsnius ir priėjau kampą. Kuzovkin netoli stovėjo, atsišliejęs tvoros, ir apie kazi-ką pats su savim kalbėjosi. Pamažu jo verkšnotas murmėjimas perėjo į verksmą: užgirdau gailius iškankintus garsus, kurie su gaikčiojimais lėkė pro manę ir skendo nakties gludumuose; jų beprotiškose vibracijose slėpėsi kas toks bausis ir neprigimtas, kas iš sykio tuojau davė pažint, jog tai yra girto žmogaus ašaros. Kosėdamas ir kuksėdamas, jis ant ko tai neva skundėsi, neva ką tai keikė ir, matomai buvo ant paskutinio laipsnio nusiminime.

Toje valandoje aš pajutau ką tokį bendrą tarpe jo ir ano išmesto už durių katuko. Neapkenčiamas žmonių, neapkenčiantis patsai savęs, užvytas darganotoje nakty ant tuščio ir klaikaus kelio — jis dreba, jauzdamas, kad nėra jam iš niekur pagalbos... Baili pagaila pradėjo mano dušioje-krutėt. Bet aš tuojau ją vijau šalin su šalta ir aštria neapykanta.

Rutkus; jisai savo ilgoje kalboj, aiškino ką reiškia Raštas šv., ir apie darbinikiškus reikalus; privezdamas atmintin 18-tą dieną kovo, Prancuzijos revoliucionierių sukilimo — Komunos. Pertraukose kalbų deklemavojo P.Masulevyčiūtė: «Pirmyn, draugai», «Giroje pauščiai liusi sau lekioja». Teipgi draugai iš Easton, Pa., padainavo šias pastebėtinai gražios melodijos dainas: «Atsimeskim nuo senojo svieto», «Baudžiava dar ne praėjo», «Męs tie kovos vaikai», «Sunus socialistas», «Pasiilgau aš tavęs», «Visi slėgiamieji žmonės susipraskim». Ant pabaigos užmanė kalbėtojas paaukaut revoliucijos pašelpai. Susirinkę, pritardami sumetė 7.35. Susirinkusieji buvo užganėdinti viskuom, bet labiaus visus sujudino draugų Eastoniečių dainos. Pinigus tuos pasiunčiam «Kovos» Rėdystėn ir skiriam LSDP.

Fr. Mas.

Brockton, Mass. — Draugai ir draugės, teiksitės atleist man, kad užimsiu sklypelį laikraščio pranešimu, jog 17 LSP A. kuopa turėjo kovo 17 didelį susirinkimą, kuris kuopukiausiai nusidavė. Kalbėjo drg. P.Grigaitis, kurs savo gražiais išrodimais teip publiką sujudino, kad daugumas net verkt pradėjo ir žmonėms rodos jautėsi, kad iš tikro esą Lietuvoje arba bekovoja už laisvę. Kalbėjo abelnai apie revoliucijos pradžią ir iki šių dienų, kaip veikė socialistai ir ko reikalauja visos Rusijos liaudis; publika labai buvo užganėdinta; iš to galima suprast, kad užsilaike kuotykiausiai; už

Mūsų nesigaili, — negailėsimės ir męs!

Vis dar kukčiodamas, jis ėjo tolyn.

Gatvė tuojaus išėjo į laukus, į plačią paskendusią tamsumon slėnę; iš visų pusių padvelkė pelkynų oras, vejas bailiai dėjavo. Iš tolo žybtelėjo keletas fabriko žiburių. Jo (fabriko) paniurę sienos rodos rusčiai sviro ant žemės, nors ir negalima buvo tamsoje permatyt.

Po dešinės greta mudviejų neaiškim tašku išsibruožė kalnelė žydų kapinės. Ta vieta visuomet ant manęs užvezdavo žnybantį liudnumą: plikas kriaušis, nusėtas apvaliais kupsteliais su kur-ne-kur stuksančiu, pasenusiu nuo laiko akmeniu. Ant akmenų iškalti nesuprantami ženklai, primenantįs praeiviui apie gyvasties minklę, apie paslaptis senei užmigusios praeities.

Naktis skrajojo ant kapinių ir ant mūsų, gyvųjų žmonių. Mano širdis tarsi krupčiodama prašė naktį pasakyt, kadagi, ant galo, po ilgų tukstantmečių — biaurių, kruvinų ir žiaurių, — prasišypsos žmonija ir nuplėš nuo savęs praeities vortinklius? Kada išnyks tos baisios nuobodžios valandos, paliekiančios žmogų akim su akimi pašėlusios baimės prieš myrį ir kraują? — Vėjas, tarsi man atsakydamas, siaudė savo laisvą, nudžią giesmę apie neapmatuojamus liuosybės plotus, apie spėką, apie drąsybę, apie neapykantą ant silpno ir kai pi viliojo manę drąsiai eit per visas prapultis, per visus baisyumus... Ir, klausydamas jo, aš virpėjau nuo šalčio ir nuo... baimės...

tai reikia pripažint garbę Brocktono žmonėms. Nebeto, dar žmonės ir su aukom pasirodė gana puikiai, nes sudėjo net 75.86. Taigi graži suma. Atitraukus iškaščius, prisiunčiame 67.14 Taigi galima dabar suprast, kad geras vienas kalbėtojas daug gali visuomenei gero padaryt. Daugelis da mūsų miestelio žmonių nebuvo girdėję tokių puikių prakalbų, dar vėlei norėtų kada išgirst, daugelis ir klausinėja, kada vėl socialistai parengs tokias prakalbas; tai, girdi, visi eisime paklaustyti, ir abelnai šiuom tarpu visur kalbama tarpe Brocktono žmonių vis apie 17 kovo prakalbas. Vienas aukavo net 10.00, — darbininkas, ne vertelga.

Šiuomi baigdamas raštelį, vardan vietinių draugų ištariu ačiu kalbėtojui P.Grigaičiui ir visiems buvusiems prakalbose, ir tiems kurie užjaučia kovotojus už laisvę.

Vardan 17 LSPA. kuopos Komiteto

V.Kaunas.

Riverton, Ill. — Jau ir Rivertoniečiai pradeda atsibust iš miego ir darbuotis. Praeituos metuose susitvėrė SLA. kuopelė, kuriai priešai norėjo užbėgt kelių; buvo tokių, kurie atkalbinėjo, kad neprigulėtų, kad tai esanti bedievių draugystė, einanti prieš katalikų tikėjimą; bet tas nieko ne gelbėjo, sėkla pasėta auga ir bujoja.

Sausio 10 d. šių metų susitvėrė Liet. Soc. Partijos Am. kuopelė, kuri vėl sujudino Rivertonio lietuvius; kiti nesuprantantįs net pradėjo rašyt laiškus į Springfieldo draugystę

Netiketai išlindo iš tamsumos Kastulis. Aš, sudrebėjęs, sugriebiau jį už rankos, ir ėjom sykiu toliau. Jau girdėtis buvo, kaip šniokė vanduo ties lieptu, ir tas šniokimas, lygiai koks gyvų siulų audinys tęsėsi per laukus.

Tuomtarpu Kuzovkin vėla sustojo. Tą patį padarėm ir męs ir užgniauzėm kvapą. Nakties čiužėjimai skverbėsi mums į dušią ir, kaip koks akmuo, įpuolė mums krutinėn baimė, kad tik jis butų mūsų neužtėmijęs. Širdis iš lėto mūsų smugį po smugio. Prijauzdamas ateinant ką tokį baisų, neatstumiamą, aš nustojau drebėt ir stovėjau kaip numiręs.

Bet nieko ypatingo neatsitiko. Per kokias dvi minutes tamsus šešėlis vėla sujudėjo ir pasukė iš kelio kur tai į šalį — tiesiog į fabriko kapines ir umai išnyko nakties vilnise. Nieko nesuprazdami, ką tai reiškia, nustebe męs sekėm Kuzovkin'o šešėlį akimis, iki matėsi, ir ėjom tykiai liepto linkon. Vistiek, kito kelio per upelę nebuvo, ir mums dėjosi da parankiau bus laukt Kuzovkin'ą ant vietos, negu valkiotis paskui jį po klampynus laukuose.

Bailioje nuogaudoje atsižvelgdavom męs į užpakalį, bet tənai nuo dangaus iki žemės kabėjo viena tik juoda naktis...

IV.

Praėjo kokia valanda.

Permirkę ir peršalę — męs niekaip negalėjome atspėt, ko tokiam nakties gludume Kuzovkin užsukė tənai į tuščias kapines ir kur jis tən teip ilgai prapuolė. Kartais man užėjo

su atsišaukimais: «broliai katalikai, kovokim prieš bedievius socialistus»... Iš tikro kovot nėra prieš ką, nes nieko blogo nepadarė nei socialistai nė lietuvių susivienijimas. Už ką neapkenčia tokie žmonės savo brolių, kurie darbuojasi tautos ir darbininkų labui, negalima suprast. Reikia manyt, kad tą daro iš tamsybės.

Kovo 10 d. SLA. kuopa parengė viešą susirinkimą su prakalbomis, į kurį susirinko diktas burelis lietuvių ir keletas moterių. Kalbėtojai pribuvo iš Springfield, Ill. Prieš atidarimą susirinkimo drg. V.Burba ir kitas draugas apdalino susirinkusius lapeliais «Kapitalo augintinis» ir «Ką atneša socializmas». Visi labai atydziai skaitė. Kalbėjo tuojaus J. Žvingilas, kurs aiškino apie lietuvių bruzdėjimą, priminė senovės lietuvių laikus sulyginant su šių dienų kilimu. Antras kalbėjo J.Klembauskas apie darbininkų padėjimą, nurodydamas kapitalistų blogus pasielgimus su darbininkais ir kaip jie skriaudžia darbininkus. Trečias kalbėjo S.Katkevychius, nurodydamas savo kalboje, kaip visoki siurbėlės išnaudoja darbininkus. Toliaus kalbėjo apie SLA. Ketvirtas kalbėjo V. Černianskas apie revoliuciją Lietuvoje ir kaip mūsų broliai žūsta už visuomenės laisvę. Penktas kalbėjo D.Kasparka; savo kalboje nurodė, kaip mums mokslas naudingas ir kaip jis toly nužengęs pirmyn. kaip per mokslą žmogus viską sau iškovoj; ragino skaityt geras ir pamokinančias knygas ir laikraščius; per gerus raštus greičiaus pamatai savo priešus, skriaudėjus. Visu kalbėtojų kalbos klausytojams labai patiko, ką reiškia gausus delnų plojimas; žmonės gražiai užsilakė, tiktai du atsirado tamsybės apaštalai, nenuoramos, – jėmė ardyt tvarką, kad nebūvo galima nė nudraust; tai kai

.....
koks tai neaiškus nujautimas, bet aš nieko nesakiau savo sąkeleiviui, kadaži ir pats netikėjau. O Kastulis ant galų galo nusprendė, jog prisigėręs Kozovkin nuėjo kur akis veda, sukniubo kur nors – ir miega. — Bet ką tad tokiaime atvėjuje daryt?

— Einam, pajieškosim... – trumpai jis pasakė. Ir jo balse suskambėjo atkaklus plienas.

Ir mėš ėjom per laukus ant žut-but. Naktis verkė dar liudniau ir da akyžadžiau lipo mums į šaltus veidus jos smulkios ašaros. Pailsusioje nuo įtemptos baimės dušioje lyg kad baigė degt. paskutinės anglis: ot-ot, jos užges ir paliks visai tamsu, kaip grabe. Praėjusios dienos, šiltas kambarys, pažįstamos ypatos — viskas atėjo į mintis tuose gludumuos, ir rodėsi, kad pirmykštis gyvenimas negrįžtamai prazuvo kur tai toje nakty, tuose begalinuose laukuos. Prazuvo — ir jau niekados nebepagrįš. Ir niekas tavęs ateity nelaukia, kaip tik atskirumas, baimė ir kančios.

Ant galo dasiryém iki kapinių. Bailum medžių šlamėjimu jos mumis pasitiko, ir šiurpus suplėkęs kvapas mus apsiautė, kaip nematoma siena. Jautėsi, kad viduje tų naktinių aidų viešpatavo milijonai kokių tai nematomu esybių. Nutirpusi dušė tylėjo, o šaltos ir bailios mintis ritinėjosi vidui, lyg sniego kamuoliai. Tarsi iš tamsos žiurėjo į mus baisi giltinė išplėtus savo akis.

nusibodo, tai ir išstyrino sau laukan vėl stiklinio dievaičio garbintų ir protą temdytų. Pasibaigus prakalboms, draugas V.Burba dar pardavė keletą knyguciuų ir geros valios sątautiečiai sudėjo aukų kovotojams už laisvę – 5-80. Skiriam teip: 2.00 kankintiniams, 3 80 revoliucijos reikalams. Visiems aukavusiems vardan revoliucionierių, ištariu aciū.

A. Brazys.

Baltimore, Md. – Kovo 1 d. LSPA. 14-ta kuopa savo susirinkime tarp kitų dalykų putarė iš laiko rengtis prie apvaikščiojimo darbininkų šventės 1-mos gegužio. Dėlei geresnio atžymėjimo tos dienos nutarta lošt tą dieną jau dabar pradėtą mokintis farsą, vardu: «Audra giedroje», teipgi kairie draugai pranešė, jog bus galima surengt ir padainavimą ant keturių balsų per tik ką susitvėrusį «Dainų Mylėtojų Chorą», kurs ir dabar neperblogiausiai jau prasilavinęs pasidėkavojant gabiam ir rupestingam mokintojui p. A.Petraičiui. Labai linksma, kad ir Baltimorėje dienoje darbininkų šventės ga'ės suskambėt «Marselietė» ir kitos smagios dainos, kurių ikišioliai da čia nebuvo. Beto, da nutarta parengt prakalbas paaiškinimui brangumo tos dienos, ir kitokius paradimus. Pelnas eis sušelpimui revoliucijos Lietuvoje.

Matome, užmanimai gana puikūs. Juos įkunijus, pagrazintume brangią dieną, kiekvieno darbininko šventę; patįs šiek-tiek prasilavintume, pastumėtume pirmyn darbininkų susipratimą ir nors kiek sušelptume kovojančius mūsų brolius už mūsų ir visų gerovę. Dėlto ruoškimės prie to. Jau porą metų apvaikščiojom tą dieną; neapleiskim ir šimet jos, nes

.....
Bet iš ten nesigirdėjo nė mažiausio garso.

Tykiai ir atsargiai keldami koją už kojos ėjom mėš tarp tų kapinių. Balti kryžiai su slaptiniais mostigavimais ištiesė mums vieną po kitos savo sustingusias rankas. Pro šalį slinko tamsoje kokie tai šešėliai, tənai kur tai medžio šakelės brazdino geležį, – tarsi numirėlis prašėsi išleisti ant valios, o dar toliau monotoniškai žvygavo, vėjo svaidoma koplyčios kvartkelė.

Mėš ėjova iš lėto, su įtempimu prisiklausydami menkiausiam garsui.

Ir ot visai netikėtai tame momente, kada vėjo siausmas apiteškė mus stambiais lietaus lašais, ir per kapines perbėgo nuogandus šnabzdėjimas, – Kastulis iš visų spėkų nutvėrė manę už pečio. Jo rankos trukčiodamos drebėjo. Da nieko nesuprazdamas, ir aš pats sudrebėjau, pasižiurėjęs į jo išbalusį veidą, – tuomtarpu tik nesurikau iš baimės. Iš tamsumos nuo viršaus žiurėjo į manę kitas toks pat ištyžęs ir išblyškęs veidas, o žemiau, visai arti, išsibruožė žmogaus paveikslas.

Priešais mus stovėjo aukštas tamsus žmogaus šešėlis.

Būva tokia minutė, kada ištiktas protas nebesupranta kur jis yra; kada sustojusi širdis kibo ant bedugnės, kada žmogus viena koja jau peržengia sumišimo ruožtą... Tokią minutę ir mums prisiėjo pergyvent.

Vos laikydamos ant kojų, aš nusitvėriau už Kastulio ir

su laiku ji taps viso pasaulio proletarijato vienintėle švente. Jau ir dabar Europoje plačiai ją švenčia; neapleiskim jos nė mėš. Dirbkim dabar, pakol geras laikas. Dirbkim vienybėje, karščiau ir su pasišventimu. Remkim, kiek galėdami, naujai susitvėrusį chorelį, rinkimės ant lekcijų ir lavinkimės, nes laikas trumpas, darbo daug, o spėkos neperdidelės.

Lai išnyksta iš mūsų tarpo ypatingai kerštai ir nesusiapratimai, teipgi garbės troškimas! Lai gyvuoja socializmas! Lai gyvuoja viso pasaulio darbininkų šventė, l-moja gegužio!

Sekr. 14-tos LSPA. kp. P. Grinius.

Kankiniu šelpimas.

Prie «Kankinių Kasos» stovio.

PRIERAŠE prie 2-ios 1906 metų «Kankinių Kasos» apyskaitos aš esu pažadėjęs duoti metinę «Kank. Kasos» veikimo apžvalgą. Darydamas tą pažadėjimą, aš tikėjausi, jog iki metų galo susirinks atstovo archyve daugiau žinių, iš kurių galima bus sudaryti tam tikra platesnė metų apžvalga. Bet apyskaitos metai jau pabaigti, ir aš, peržiūrėjęs dabar visus už pereinuosius metus atstovo archyvo dokumentus, matau, kad nieko man geresnio nepasilieka, kaip pasiimt tą savo pažadėjimą atgal: kartoti visa tai, kas buvo jau savo laiku rašyta apie kalinius «N. Gadynėje», «L. Ūkininke» ir išdalies «V. Žiniuose» — ne mano darbas, o atstovo archyvo žinios teip yra neaiškios ir teip nevienodos, maža (kas nebūtų jau iš anų laikraščių žinoma) teduodančios,*) jog iš jų ką nors žmoniškesnio skaitytojams iščiulpti aš turiu griežtai atsakyti. Teip nupeikęs tas per. metų archyvo žinias, turiu tečiau tuoj pastebėti, jog atsakomybės už tat nenoriu aš nė kiek krauti ant «Kankinių Kasos» Komiteto sprando, nėra, lankydamosi Lietuvoje, pats mačiau, kokiose negalimose sąlygose reikėjo jam dirbti, ir su-

*) Neskaitant to, kas skelbtū tuo tarpu neleistina. A. V.

norėjau ką tai nutirpusiomis lūpomis jam pasakyti, bet jos tiktai virpėjo neišduodamos jokio balso. Sunki neišmatuojama baime prislegė dušią. Nė viena mintis nebekrutėjo galvoje, rodos kad viduje manęs atsivėrė juoda bedugnio duobė.

Keletas duriančių mirksnių perbėgo per širdį. Kastulio rankose užsiziebė brėžiukas. Jo šokinėjanti šviesa išsklydo taškais aplinkui ir apšvietė išsitempusią prie medžio nedidelę žmogaus figurą — ir užgeso. Antras brėžiukas apšvietė nulinkusį priešakinį pamėlynavusį veidą su iškištu liežiuviu ir stiklinėmis akimis. Veidas atsidavė tokiu mirtinu baisumu, kad aš nė nepasijutau, kaip atšokau atgal, o Kastulis nuleidė rankas, bijodamas užbrėžt da vieną brėžiuką.

Po medžiu ant plono diržo kabėjo lavonas — niekingas ir, podraug, neužmirštinau baisus, tykia rudeninio vėjo supamas.

Tai buvo Kuzovkin...

Vertė Varygomatis.

prantu labai gerai, kad geresnių žinių apie kalinius jis, ir norėdamas, negalėjo surankioti. Pagaliaus, juk ir *vyriausiu* «K. Kasos» uždaviniu buvo ir yra tik kankinių šelpimas, o kaip jų prisirenka kupini kalėjimai, kuomet visų nė aptekti nebegalima, tai kur čia dar kokie žinių rinkimai, ypačiai jog nė prieiti kaip reikiant negalima ir reikia žalčio gudrybės — prislinkti kaip nors ir paduoti kokią kashnį alkiui numalšinti ir koki skarmalą kūnui pridengti!...

Negalėdamas tuo tarpu nieko kito, aš paduosiu čia bent kelis skaičius, parodys skaitytojams «Kank. Kasos» piniginių stovį už visus pereinuosius metus. Pradėsime nuo Amerikos aukų. Taigi:

- 1) Iš «Amerikos Kank. Komiteto» atsiųsta buvo viso labo rb. 1200.85;
- 2) Iš Mahanoy nuo kun. Pautienio per «Viln. Žinias» atsiųsta rb. 100.00;
- 3) Iš Škotijos atsiųsta 72.94;
- 4) Tokiu būdu iš užsienio buvo atsiųsta pernai viso labo rb. 1373.79;
- 5) Lietuvoje surinkta išviso pernai rb. 1468.25, taigi
- 6) pačioje Lietuvoje surinkta pernai daugiau, negu gauta iškitur, viso labo rb. 94.46.

Čia, žinoma, nepriskaitoma viso to, kas buvo pernai daroma be «Kank. Kasos», jai neišsigalint viso ko aptekti.

7) Jei dabar sudėsime visa, kas gauta buvo išsvetur ir surinkta pačioje Lietuvoje, ir prie to dar pridėsime, kas buvo iš 1905 metų likę kasoje [išviso rb. 336.35], tai gausime «Kankinių Kasos» visų metų įplaukas, būtent rb. 3178.39.

8) Iš tos sumos atliko «Kank. K.» kasoje 1907 metams išviso rb. 391.71, tokiu būdu išleista pernai viso pro viso rb. 2786.68.

Čia mėš neminėjome dar Suvalkų gub. skyriaus skolos, kuri lieka už pereinuosius metus (žr. priedą prie 3-ios 1906 m. apyskaitos) rb. 984.51. Priskaitę tą skolą, kuri dar reikia išmokėti, mėš gausime tikrąjį «Kank. K.» stovio paveikslą, pernykštiesiems apyskaitos metams baigiantis, būtent *deficitą*, siekiantį išviso rb. 592.80.

Tie pliki skaičiai, man rodos, kalba geriausiai už karščiausius straipsnius: jie sako, jog kankinių reikalai gyviaus dar reikia remti. Nėsa ką neša mums artimoji ateitis, mėš galime iš dabartinio dalykų stovio šiek-tiek numanyti ir todėl privalome rengties.

Nėra ištuštėję kalėjimai ir dabar: tokie laikai, jog jiems nyku dabar be polit. kalinių — pernykštiesiems metams baigiantis buvo jų Lietuvoje apie 200. —

Skaitytojau! Politikos kalinių vardą išgirdęs, visuomet minėk, jog tai vis aukos ne tik už kitų, bet ir už tavo laisvę ir už tavo ateities gerovę. Ir minėk dar, jog ne tavo malonės tie kaliniai reikalauja, — jie reikalauja, kad pildytum tik savo link jų pareigą.

Skaitytojau-pilietė, pildyk savo pareigą!

A. Vardas.

«Kankiniu Kasos» apyskaita

už trečiųjų metų trečiąją trečdalį

(IX.06 — XII.06).

I. Komiteto apyskaita.

ĮPLAUKOS.

- 1) Iš Mahanoy nuo kun. Pautienio per «Viln. Žin.» rb. 100.00;
- 2) Iš «Amerikos Kankinių Komiteto» rb. 494.85;
- 3) Iš Glasgovo per «Liet. Ūk.» rb. 20.77;
- 4) Iš «Liet. Ūk.» rb. 9.40;
- 5) Per vestuves surinkta rb. 4.00;
- 6) Bausmės rb. 0.90;
- 7) Iš «Naujosios Gad.» rb. 73.62;
- 8) Panevėžyje surinkta rb. 74.51;
- 9) Ūkmergėje surinkta rb. 31.75;
- 10) Iš bendrojo Viln. Raud. Kryžiaus rb. 39.

00. Viso labo

Iš antrojo trečdaliao liko
Viso laborb. 848.80
rb. 33.29
rb. 882.09

IŠLAIDOS.

1) Panevėžio kaliniams rb. 124.51; 2) Ūkmergės kal. rb. 81.75; 3) Kalvarijos kaliniams rb. 50.00; 4) Kauno kal. rb. 50.00; 5) L. U. V. pašalpa ir byla rb. 63.50; 6) B. kalinio šeimynai rb. 5.00; 7) G. Vilniuje rb. 10.00; 8) Vilniaus kal. rb. 53.62; 9) Krasos išlaidos rb. 2.00; 10) Sugražinta skola Vil. Raud. Kr. [žr. 2-ją š. metų apyskaitą] rb. 50.00. Išleista viso rb. 490.38
Iplaukų buvo rb. 882.09
Kasoje liko rb. 391.71

II. Užsienio atstovo apyskaita.

Iplaukos.

Iš Berno lietuvių gauta fr. 7.84
Iš 2-jo trečdaliao buvo likę f. 16.21
Viso labo fr. 24.05

Išlaidos.

Biuro išlaidos fr. 4.70
Išviso fr. 4.70
Iplaukų buvo fr. 24.05
Kasoje liko fr. 19.35

Priedas.

(Prieraše prie š. m. 2-jo trečdaliao apyskaitos buvo pažadėta apskelbti Suvalkų gub. skyriaus skolos apyskaitą; dabar ji šitame priede žemiaus ir talpiname).

Suvalkų gub. skyriaus

SKOLOS APYSKAITA.

(I.06 — VI.06).

Išleista.

Kalvarijos kaliniams rb. 629.40
Suvalkų „ „ 356.00
Senapilio „ „ 234.74
Kalinių šeimynoms ir išėjusiems gauta rb. 180.00
iš kalėjimo „ „ 59.50
Išviso išleista rb. 1279.64

Gauta.

Surinkta (teskaitoma tik vien, kas per skyriaus ėjo) r. 115.13
Iš «Kankinių Kasos» Centro gauta rb. 180.00
Išviso gauta rb. 295.13

Išleista viso labo rb. 1279.64

Gauta „ „ rb. 295.13

Skola rb. 984.51.Už «Kankinių Kasos» Komitetą
jo užsienio atstovas *A. Vardas.*

Paryžiuje, Kovo 15 d., 1907 m.

Dėlei dr-go J.Lizdeikos laiško.

„Audiatur et altera pars“.

SUTINKU, kad J.Lizdeika atsisakė nuo «Darb. Balso» redakcijos dėlei susivienijimo su «Draugo» organizacija iš vienos pusės ir įsteigimo kolektyviškos redakcijos partijos raštams leisti iš kitos pusės: čia pagal susidėjusių LSDP. ir LSDDP. C.K-tų nutarimo turėjo prisidėti be J. Lizdeikos, V.Kapsukas ir dar vienas draugas susidėjusiųjų organizacijų išrinktas.

Viskas, išskiriant pradžia V.Kapsuko ir Lizdeikos nesusipratimų ir neatsibuvusiųjų teismą, atsitiko prie manęs ir man

aktyviškai dalyvaujant. Taigi aš imuosiu aprašyti tuos nusi-davimus, prašydamas draugų dalyvavusių tame, pataisyti, jei-gu busiu apsirikęs (suklydęs): Perėjo beveik dveji metai, — galima kiek ir primiršt.

Sugrįžęs po ištremimo iš Siberijos, atradau Lietuvoj be LSDP. užgimusių naują «Draugo» organizaciją ir kilusį tarp partijos narių nesusipratimą; žodžiu radau prasidėjusį skal-dymąsi Lietuvos proletarijato. Kadagi tuo laiku (1904 m.) Lietuvoj buvo nemaža veikiančių tarp proletarijato organiza-cijų (PPS., Bundas, S.D. Lenkų Karal. ir Lietuvos ir tt.), at-siradimas naujos proletarijato organizacijos ir ypač tarp lie-tuviškai kalbančio proletarijato, kur ligi to laiko (10 metų) nebuvo vidurinių nesusipratimų, man ir kitiems darbo drau-gams pasirodė tiesiog kenksmingu.

Aš ir kiti draugai, besimatydami su V.Kapsuku ir jo draugais, persitikrinome, kad naujai užgimusi organizacija nori susivienyti su LSDP. Prasidėjo kalbos—pertraktacijos: tečiaus čia nebuvo perkračinėjama J.Lizdeikos dora, budas ir darbai, bet buvo tiktai tariamasi, kaip užganėdinti J.Lizdei-ką, kad jis negalėtų jaust savę užgautu. Buvo sukalbėta už-proponuoti J.Lizdeikai trečiųjų teismą su V.Kapsuku, kad tokiu budu nuramint aštrieji sątykiai. Budamas seniausiu (bent aš teip manau) J.Lizdeikos pažįstamu ir draugu — prie-manęs jis daro pirmutinius žingsnius prie LSDP. prisidėjimo, — aš patariau, kad jam būtų pranešta mūsų noras susivie-nyti ir užproponuota užsiganėdinti trečiųjų teismu ir tuo pa-baikt nesusipratimą su V.Kapsuku. Parašiau 1-mą, parašiau 2-rą laišką: ant paskutinio apturėjau gana aštrų atsakymą. Pastebiu, kad reikalingumą susivienyti organizacijoms ir jam (J.Lizdeikai) užbaigt su V.Kapsuku ginčus, motyvavau dar-bininkų ir revoliucijos nauda (tai buvo 1905 metai) ir dabar manau, kad neapsirikau, kolei neatsiras nauja organizacija, kaipo protestas prieš įvykusį 1905 metais susivienijimą. Dirbančių prie LSDP. ne tik tuomet, kada tik spalio 17 d. manifestas pastumia į revoliucijos eilias daugiau inteligenci-jos ir vadinamosios pusinteligencijos, bet ir dabar nėra per-daug, jų truksta ir kiekvieną ši-tą galinti spēka—organizacija turi but prijmta, jeigu tik galima ir tikimasi iš jos nauda.

Toliau pasitaiko LSDP. Susivaziavimas, kuriame tarp kitų klausimų buvo perkračinėjama programa, buvo svarsto-mi sątykiai su «D-go» organizacija ir susivienijimo su ja klau-simas. C. K—tui pavesta išdirbt programo redakciją ir vest derybas dėlei susivienijimo su «Draugo» organizacija.

Teisybė, J.Lizdeika gražino nusiųstąjį suredaguotąjį programą su savo pastebejimais: vieni — smulkieji — pri-jimti, kiti atmesti. Su C. K—ui nurodymais apie «Draugo» organizaciją galima susipažinti susivaziavimo nutarimuose — «D. B.» N 10.

Ilgainiui įvyko C.K-tų LSDP. ir LSDDP. («Draugo» org.) susitarimas ir išdirbtos buvo susivienijimo sąlygos (gel-tonasis bilietas, kaip pavadino jas jau tada J.Lizdeika). Ru-dens pradžioje buvo posėdis pilno C. K. susidariusio iš susi-vienijimo abiejų C. K-tų, kuriame dalyvavo ir J.Lizdeika. Draugas Lizdeika protestavo prieš susivienijimą ir tada pats

atsisakė redagavęs «D.B-ą», bet įkalbėtas ir tiesiog priprašytas draugų sutiko palikti «DB» redaktorių, jeit į bendrąją redakciją su V.Kapsuku ir su 3-jų draugų partijos spaudiniams redaguot: «DB», «Darbininkui» ir teorijos organui, kuris buvo nutarta leisti; ant praeitės-gi — pastatyt kryžių.

Po to posėdžio draugai grįžo atgal į užsienį imties už darbo; bet kuriam laikui prasliskus C. K. Lietuvoj apturėjo nuo J.Lizdeikos laišką; kad nuo redakcijos atsisakąs ir redaktorių paliekąs tik ligi 1905 metų galo.

1905 metų pabaigoj aš likimo buvau užmestas užsieny ir LSDP. C. K.—tas pavedė man priijmt iš J.Lizdeikos «DB» redakciją ir kartu redaguot «Echo». Tatai aš ir buvau tuo įpėdiniu, kuris atsisakė J.Lizdeikai patalpint «DB» 11-12 numerį atsakymą ant laiško «Vienybėje Lietuvininkų». Atsakiau, pamatuodamas tuo, kad pilno C.K. nusprendimu pastatyta tame klausime kryžius, beto kadangi Lietuva (ar «Lietuva»? Red.) turėjo «Draugo» organizacijos straipsnį ir atsakymą LSDP. C.K.—to; nurodžiau, kad ant straipsnio «Vienybėje Liet.» ten atsakomiausia būtų ir patalpinus. Gal buvo padaryta tada negerai, trespredžia apie tat draugai.

Greitai po to atvažiavo draugas L.Vismins, kiek laiko prasliskus ir V.Kapsukas, ir leidimas ir redakcija «DB» ligi galui, «Echo» ir «Darbininko» buvo pavesta bendram komitetui; kasą tvarkė drg. L.Vismins.

Tai aš, kuris anot J.Lizdeikos, rėmiausi ant autoriteto ir viršenybės, atvažiavęs užsienin, atradau dar nespauzdintą LSDP. programą, kuči teip ilgai buvo laukiama Lietuvoje. J.Lizdeika nurodė, kad tame programe reikią pertaisyti pamatinis punktas: «Demokratiška Lietuvos respublika su seimu Vilniuje liuosu noru susidėjusi su kaiminų šalimis federacijos sąryšiu»; negalima esą sakyt Vilniuje, kadangi seimas galys atsidurti Kaune, šiauliuose ar kitur. Atsakiau, kad aš negaliu nė pats taisyt, nė jam duot taisyt, kadangi teip priijėmė susivažiavimas, teip suredagavo komisija iš C.K., kuriai buvo pavesta atlikt susivažiavimo darbų redakciją. Gali but, reikėjo atsidėt ant autoriteto ir viršenybės J.Lizdeikos, «DB» redaktoriaus, bet aš maniau (kaltas esu) kaip tiktai priešingai.

«Amžinai turėjau kovot su akrobatais ir ištvirkimu namie» — rašo J.Lizdeika: «gaunu rezoliucijas, nutarimus, kurie nepildomi; už 1-2 mėnesių gaunu priešingą proklamaciją, tų pačių žmonių išleistą».

Nežinau, apie kokius akrobatų, apie kokį ištvirkimą rašo drg. J.Lizdeika. Jeigu akrobatais ir ištvirkėliais vadina mus, kad įstengėme padaryt susivienijimą su «Draugo» organizacija, aš priijimu tą vardą, tiktai man rodosi, kad tas pavadinimas nēkiek manęs ir kitus nenužemino partvyškųjū ir nepartyškųjū darbininkų akise, o kaip atsišaukia ant drg. J.Lizdeikos, trespredžia kiti.

Apie proklamacijas viena kitai priešingas tiēk galiu pasakyt. Po 1904 m. sausio 9 d. C.K. išstatė reikalavimą politiškios Lietuvos autonomijos, neminėdamas žodžio federacija. Tas klausimas buvo paskui pakeltas LSDP. susivažiavime, kuris prieštaravimo tame nerado, bet norėdamas užbaigt apie

tatai debatus, įnešė į rezoliucijas, kad politiškioji Lietuvos autonomija suprantama kaipo demokratiška Lietuvos respublika su seimu Vilniuje, liuosu noru susidėjusi su kaiminų šalimis federacijos sąryšiu (žiurek nutarimus).

Kas, ant galo, norės atrast pamatų stoką, — atras, kadangi partijų gyvenime nėra tokių pusių, kuriose, norint, negalima būtų šį-tą užmest.

Teodoras Mertinaitis.

TARPTAUTIŠKAS ŽODYNĖLIS.

Aktas (lot.) tiesotas arba iškilmus veiksmas; apvaikščiojimas; apeiga; dramos dalis; aktai — tiesoti dokumentai.

Aktorius (l.) dramatiškas artistas, lošėjas teatruose.

Aktuališkai (pr.) tikrai, tiesotai.

Akustika (gr.) mokslas apie balsą; ypatingai jo reišku išiskverbimą į girdėjimą.

Akušerius (pr.) gimdyvių daktaras.

Akvarelius (pr.) paveikslas nutėpliotas vandens dažais.

Akvarijumas (l.) tam tikras prūdelis arba stiklinis indas užlaikimui įvairių žuvų ir vandenžolių.

Akveduktas (l.) vandentraukis, pompa.

Ala (pr.) panašiai.

Alibastras (pr.) tam tikra rūšis baltojo marmuro; prilyginimui sakosi: nepaprastos baltybės daiktas.

Aliarmas (pr.) šaukimas «prie ginklo» arba nuoganda prieš pavojų.

Biblijografija.

Call, H.L. «The Concentration of Wealth» (Turtų sąplauka). Boston, Mass. 1907, k. 10c.

«Dilgėlės», Literatūros, Politikos, Draugijos ir mokslo satyriškas laikraštis su paveikslėliais, N 3 (6). Kaina — metams 1.00. Adrisas: 1418 So. 2-nd St., Phila., Pa.

Pranešimas.

Pagal nutarimo II Susivažiavimo, 1-ma LSPA. kuopa, diskusijų susirinkime, 7 balandžio, išrinko Komisiją, kurios priderystė bus suvest į tvarką įnešimai ir nutarimai LSPA. kuopų, prisiųstieji III-am Susivažiavimui. Taigi kuopos malonės siųst įnešimus „Kovos“ Redakcijon, kuri perduos Komisijai. Išrinkti šie draugai: V.Preikštas, A.Bernotas, A.Rušinas.

Draugai skaitytojai!

Kurių prenumerata yra išsibaigusi, tiems siuntinėjimas «Kovos» greitam laike bus sulaikytas. Todėlei malonei kviečiame pasukbēt atnaujint ją ir duot progą vėlei siuntinēt «Kovą».

«Kovos» Administracija.

APGARSINIMAI.

ADRESAI

Liet. Soc. Part. Am. Centro Komiteto:

Organizatorius A. Petratis,
397 N. Front str. Grand Rapids, Mich
Sekretorius susin K. Rutkus,
1418 So. 2-nd st., Philad. Pa.
Sekret. turtų — P. Bukšnaitis,
141 Washington st., New York, N.Y.
Išdininkas — T. Andziulaitienė,
SE Cor. 12th & Ritner st's Philad. Pa.
Knygytis — A. Bernotas,
1418 So. 2-nd str., Philadelphia, Pa.

L.S.P.A. finansų apskaitos.

Įplaukimai:

Mėnesinis: Waterbury, Ct. 9.70. Brighton, Mass. (nauja kuopa) 1.80.* Springfield, Ill. 7.40. Easton, Pa. 1.80. Rochester, N.Y. 3.00. St. Louis, Mo. 2.80. Passaic, N.J. 3.20. Mc Kees Rocks, Pa. 3.80. Riverton, Ill. 2.40. *Prenumeratos:* B. Grabauskis, Pittsburg, Pa. 2.00. J. Rumbovič, Pottsville, Pa. 1.20. P. Genavaitis, Coal Center, Pa.; M. Navickas, Paterson, N.J.; A. Lietuvninkas; W. Cananburg, Pa.; A. Jankaukas, Cementon, N.Y. — po 1.00. Pavieni «K.» NN: P. Naudzius, Easton, Pa. 1.00. T. Kubilsky, Brockton, Mass. 1.88. K. Majauskas, Westville, Ill. 75c. Per J. Petrik, Scranton, Pa. 6.63. Viso 53.36. Buvo 223.65. Viso 277.01.

Išleidimai:

Redakcijos reikalai: Krasos ženklelių 2.00. Tekniška «K.» dalis: Statimas 18.00; redak. pagelb. 9.00; išsiuntinėjimas 2.20; ekspresas 1.50; važinėjimai 36c. Viso 33.06
Iėjo 277.01
Išėjo 33.06
Lieka 243.95

Literatūros Fondas.

Easton, Pa. draugai 91c.
Buvo 20.22. Viso 21.13

L.S.P.A. Centro Išdininkas

T. Andziulaitienė

AUKOS.

Revoliucijos reikalams:

Brighton, O. per P. Klykūną 5.47
Chicago, Ill. per S. Šimą 4.50
Riverton, Ill.: A. Baravykas 1.00. V. Žvingilas, V. Samuolaitis, V. Miežaitis, A. Brazys, — po 50c. J. Ramanauskas, J. Lukus, J. Žvingilas, V. Burba J. Salaševičius, J. Lukis, A. Bataitienė, J. Kneaus, F. Usas, J. Gellert, J. Bataitis — po 25c. L. Lesteris 10c. Viso (išimant 2.00 kankintiniams) 3.80
So. Boston, Mass.: A. Žvingilas 2.00. L. Griškėtas 1.25. J. Gavenas, M. Gričius, J. Žvalraitis, A. Abraitis, M. Besnickas, J. Palšaukas, J. Baulimaitis, P. Jonavyčius, S. Vajega, K. Jazukevičius, F. Aukštikalnis, A. Paškevičius, P. Stanis, F. Griškėtas — po 1.00. A. Vignras, J. Niukas, J. Galinis, M. Dusevičius, K. Balčionas, J. Dielis, R. Mitkevičius, J. Valeckas, V. Jauga, J. Stanaitis — po 50c. V. Zovas, M. Zargalis, J. Zvagzdis — po 25c. J. Strapas 40c. Smulkij 11.21. Viso (gauta) 31.00
So. Bethlehem, Pa.: F. Masulevičius, Z. Pavašaris, P. Berukštis, P. Kiškionis, J. Matonis — po 50c. V. Masulevičius 40c. J. Berukštis, A. P. Matonis, J. Pocius, S. Matonis, L. Kasparavys

čius, J. Garšva, K. Šeštokas, K. Rutkus, J. B. Jusaitis, F. Garšva, F. Varkala, F. Ličkunas, J. Jurckis, J. Husis, A. Kosčianas, — po 25c. R. Masulevičius 20c. P. Masulevičius, F. Vaitkevičius, V. Vaitkevičius, P. Zakaras, J. Kiškis — po 10c. Viso 7.35
Buvo 436.71
Viso 438.83

Aukos Kankintiniams.

Riverton, Ill. Lietuvių 2.00
Buvo 21.45 Viso 23.95

«Lietuvos Dukterų Draugystė»

visus maloniai užprašo atsilankyti ant parengto Baliaus, Teatro ir Koncerto. Atsibus 6 gegužio, 1907 m., New Auditorium salėje 751-753 So. 3-rd Str., Philadelphia, Pa. Teatrą atloš pirmos L.S.P.A. kuopos «Teatro Mylėtojų Grupa» po vardu «Zentas dėl parodos». Pradžią 8 val. vakare. KOMITETAS:

Philadelphijos draugams.

Siuomi pranešama 1-mos kuopos draugams, kad 14 tą dieną balandžio (nedėlioje), 1-mą v. po pietų, bus susirinkimas sušaukiamas dėlei rinkimo delegatų įg 3-čią susivažiavimą, taip gi padavimas įnešimų sušvažiavimam. Susirinkimas atsibus Diskusijų salėje po N 513 So. 4-th st. Visi draugai užprašomi atsilankyti. KOMITETAS.

Darbininkų Balius

su išlaimėjimais, parengtas naudai revolucijos per 4-tą L.S.P.A. kuopa, atsibus 13 balandžio Freiheit Turner salėje, 3417-21 S. Halsted str., Chicago, Ill. Prasišės 7 val. vakare. KOMITETAS.

Extra susirinkimas!

New Yorko 52-ros L.S.P.A. kuopos, 14 balandžio, nedėlioje, 2 po piet. svetainėj Thoms Kvn Square Hall, po No. 134 E. 7-th st. Meldžiame visus draugus ir drauges susirinkti. KOMITETAS.

Teatras ir Balius.

Teatrališka kuopelė parengia balių su teatru. Atsibus 13 balandžio, 7 val. vakare, «Massasvit Hall», Cor. 6-th and Main St., Brockton, Mass. KOMITETAS.

Pirkite «Farmoms» žemę!

Netoli nuo Chicagos, Michigan valstijoje pasidūoda 40.000 akų žemės gabalais po 40 ir daugnesnei. Prekė akro — nuo \$5 iki \$12. Norintieji plačiau dasižinot kreipkitės į:

A. Kiedis,
59 W. 14 Pl. CHICAGO, ILL.

SUSIRINKIMAI.

Philadelphia, Pa. 1-mos L.S.P.A. kp. mėnes. susirinkimas atsibūna 4-tame ūtarninke kožno mėnesio. Laisvės Klubo salėje, po nr. 943 So 2 nd st., 8 val. v. DISKUSIJŲ susir.

atsibūna kas nedėldienį, salėje po nr. 513 So 4-th st. 2 val. po pietų. Sekr. A. Bernotas, 1418 So 2-nd st.

Cleveland, O. 3-čia L.S.P.A. kuopa laiko susirinkimus keturius syklius mėnesy: partijos reikaluose 1-mą ketvergą 7 val. vakare; dainų: 2-rą ir 3-čią nedėldienį, 1½ val. po p. diskusijų: 3-čią ketvergą, 7 val. vak. Susir. atsibūna ant „Arch Hall“, 2568 Ontario st.

Organiz. I.P. Lapinskas, 2012 Lakeside ave.

Chicago, Ill., 4-tos kuopos L.S.P.A. susirinkimai atsibūna pirmas bus laikomas po visas dalis miesto su prakalbam. O antras, mėn. susirinkimas atsibus paskutiniam nedėldieny kožno mėnesio 2 val. po pietų, po No. 899-33rd place.

Organizatorius A. Zimontas, 3120 S. Halsted st.

New Britain, Conn. 5-ta L.S.P.A. kuopa laiko susirinkimus kas 1-mą ir 3-čią nedėldienį kožno mėnesio, svetainėje „Socialist Party Headquarter“, po nr. 268 Main str.

Sekr. K. Senkunas, 201 Washington st.

Pittsburg, Pa. 6-ta kuopa laikys susirinkimą 7 d. Baland. (April) 3 v. po piet, F. J. Bagočiaus mokeslainėj, 2226 Forbes str. KOMITETAS.

Rochester, N.Y. 7-ta k. L.S.P.A. susirinkimai laikosi paskutiniam nedėldieny kiekvieno mėnesio, po No. 328 Clifford str.

Sekr. K. Vaivoda, 48 Spring st. Brockport, N.Y.

Wilkes Barre, Pa. 9-ta kuopa laikys susirinkimą 7 d. balandžio, antrą val. po pietų, po nr. 281 Moyallen st. KOMITETAS

Newarko, N.J., 11-ta kuopa L.S.P.A. laiko susirinkimus kas pirmą ir 3-čią subatą kožno mėnesio, po nr. 114 Adams str. 7.30 val. vakare.

Sekr. A. Stanelis, 74 West str.

Springfield, Ohio, 12 k. L.S.P.A. susirinkimai atsibūna kas pirmą nedėlią mėnesio, po No. 166 E. Main str.

Baltimore, Md. 14-ta kuopa laiko susirinkimus kožno mėnesio pirmą pėntnyčią, 8 val. vakare, Lietuviškoj salėj ant Barre str. Org. P. Grinius, 210 S. Eutaw st.

Minersville, Pa. 15-ta L.S.P.A. kuopa nutarė laikyti susirinkimus kiekvieną pirmą nedėldienį kožno mėnesio, 2-rą val. pietų, salėje J. Lietuvninko.

Prat. rašt. J. Ramanauskas Box 181.

Brockton, Mass. 17-ta L.S.P.A. kuopa laiko susirinkimus 1-tame ūtarninke kožno mėnesio, 7 val. vakare, salėje L. J. K. 1 Arthur st.

Fin. Sekr. V. J. Petkūnas, 303 N. Main st.

Brooklyn, N.Y. 19-ta kuopa laikys mėnesinius susirinkimus nedėlioms po pirmam. Prasišės nuo 2 val. po pietų. Telpgi bus laikomi susirinkimai kožną ponedėlį nuo 7.30 vakare s etainėje 73 Grand Str. Brooklyn, N.Y.

Sekr. M. Jokubauskas

Chicago, Ill. 22-ros kuopos susirinkimai laikysis naujoj vietoj: M. Mieldažio salėje, 68 W. 25-th st. Susirinkimai su diskusijoms bus laikomi dasyk mėnesy: po 1-am pirmą nedėldienį ir po 15-tam. 2 val.

Sekr. S. Szimas, 13 W. 24-th str.

Spring Valley, Ill. 23-čia k. laiko susirinkimus kožną antrą ir paskutinę Nedėlią mėnesio, 4-tą val. po pietų. 1-as susirinkimas bus Partijos reikaluose; 2-as diskusijų. Laikysis M. Maželkos salėje, ant Dakota str. Sek. J. Banulis.

Plymouth, Pa. 24-ta kp. L.S.P.A. laiko susirinkimus 1-mą ir 3-čią seređą kiekvieno mėn., nuo 8 iki 10 val. vakoro, po No. 1 Church st. [kertė Centre ave. ir Church str.] 1-as susirinkimas byva dėl partijos ir kuopos reikalų, antras — lavinimosi arba apėvietos. KOMITETAS.

Naugatucko ir Union City's, Conn. 25 L.S.P.A. kuopa laiko savo susirinkimus 1-mą subatą po pirmam kožno mėnesio, 7.30 vakare, po nr. 15 Diamond st., Union City, Conn. KOMITETAS.

New Haven, Conn. 27-ta kuopa L.S.P.A. laiko susirinkimus kas seređos vakarą, pradėjus nuo 8 val. L. U. Klube, 521 Grand Ave. KOMITETAS.

Senadorio 28-ta k. L.S.P.A. laiko susirinkimus kas dvi šavaltį, ant kampo North-West Main ir Lloyd uličų, ruimas 5. KOMITETAS.

Springfield, Ill. 29-ta L.S.P.A. kuopa laikys susirinkimus kas 3-čią nedėldienį kožno mėnesio, 7 val. vakarė, Paddy William salėje, po nr. 122½ N. 6-th str.

Sekr. J. Klembauskas, 7 Mill Row

So, Bethlehem 31 kuopa laiko susirinkimus, kas 1-mą subatą kožno mėnesio 7 val. vakare pas drg. F. Masulevičia, 710 5-th st. KOMITETAS.

Waterbury, Conn. 34-tos kuopos L.S.P.A. susirinkimai atsibūna sekančial: mėnes. susirinkimas partijos ir kuopos

reikalauo e 3-čiame ir diskusijų 1-mame nedėdieniuose ko-
no mėnesio, 7½ v. vakare, po nr. 889 Bank str.
KOMITETAS.

Los Angeles, Cal. 39 kp. laikys susirinkimus kas 3 čia nedėdienį po 1-mam, po No. 114 S. Spry Str.
A. Žlugžda.

Worcester, Mass. 40-tos LSPA. kuopos susirinkimai atsi-
bina du kart per mėnesį: kas 2-rą ir paskutinį subatą mė-
nesio, nuo 7.30 vakare, Socialist Headquarters klube 16
Mechanic st.

Pin. Sekr. V.Narijauckas, 2 Suffolk st.

Bridgeport, Conn. 41-ma LSPA. kuopa laiko susirinki-
mus kas 1-mą mėnesio nedėdienį, po No. 426 Main str.
Org. J.G.SAGEVYČIUS.

Easton, Pa. 42-ra LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas
2-rą nedėdienį kožno mėnesio, po No. 660 Pine str.
KOMITETAS.

St. Louis, Mo. 44-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus
kas 3-čią nedėdienį kožno mėnesio, 2 val. po pietų, Haru-
gari salėje, kampas 10-tos ir Carr gatvių
Sekret. J.K.VASILIAUCKAS, 1701 N. 10-th st.

Passaic, N.J. 45-ta LSPA. k. laikys susirinkimus kas 4 tą
nedėdienį kiekvieno mėnesio, svetainėje p. J.Apalianskio,
162 First st. 5v. vakare.

Sekr. P. Norkus, 125 3-rd St.

Mahanoy City, Pa. 46-tos LSPA. kp. susirinkimai atsi-
bus sekančiais mėnesiais susir. partijos ir kuopos reikalauo e
laikysis paskutiniame ir diskusijų antrame nedėdieniuose
kožno mėn. po No 304 W. Centre str.

Sekr. J. MICKUNAS, 1233 E. Pine str.

Panna, Ill. 48-ta kuopa laikys savo susirinkimus duok
mėnesį — po kožnos 10-tos ir 25-tos seredomas.
Rašt. prat. ir turtų, J. Pucodžiūnas.

Hartford, Ct. 49-tos LSPA. kuopos susirinkimai atsi-
bina 3-čiam nedėdieniu kožno mėnesio po N 21 Arch Str.
S.STANKEVYČIUS, Organizatorius 60 Wells St.

Mc Kees Rocks, Pa. 50-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus
kas antrą šventadienį kiekvieno mėnesio, 3½ po pietų, pas
kuopos sekretorių K.Česuną, 217 Bill Ave., Mc Kees Rocks,
Pa.

Grand Rapids, Mich. 51-ma kuopa laiko susirinkimus kas
pirma ir trečia nedėdienį kožno mėnesio 7 val. po pietų,
po nr. 38 W. Leonard St. Wilmont salėje.

Org. J. Martinaitis, 141 Crosby Str.

New York, N.Y. 52-ra-LSPA. kuopa laikys susirinkimus
kas antrą ir ketvirtą nedėdienį kožno mėn., antrą val. po
pietų, po nr. 131 E. 7-th st., Thomkyn's Square: tarpe Ave
A. ir Ave. B.

Kuopos Sekr. J. Baranauskas, 532 W 45th st.

St. Clair, Pa. 53-čia LSPA. kuopa laikys susirinkimus ko-
žną ketvergą po 1-mai diena mėnesio, 7 val. vak., pas drg.
Diedulaitį. Mielai visus draugus užkviečiam ir prašom at-
sivest naujų. Sekr. A.Žukackas.

Courtney, Pa. 54-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas
mėnuo, pripuolančiame po 15-tos mėnesio dienos nedėdienį,
nuo 3 val. po pietų.

Organ. D.Lekavyčius, Bx 7

Allegheny, Pa. 55-tos LSPA. kuopos atsi-
bus susirinkimai kas antrą ir kas ketvirtą nedėdienį mėnesio, 3 val. po pie-
tų, namuose išdininko, J.Stasevičiaus, po n. 1112 Magnolia.

Youngstown, Ohio 56-ta kuopa laikys susirinkimus du
kart mėnesį: po 1-mai ir po 15-tai nedėdieniuose, 2 val. po
pietų, po N 262-266 E. Federal str. room 19.

Organ. J.J. SMALIS, 270-274 E. Federal str.

Wilmerding, Pa. 57-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus
antrą ir paskutinį nedėdienį mėnesio, L.N.Klube.

Elizabeth, N.J. 58-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas
antrą seredą kožno mėn., po N 111 Pine st. J.Baturos salėje.
Sekretorius K. AKALIS, 105 Bond st.

Jersey City, N.J. 59-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus
kas trečią nedėdienį kožno mėnesio, 3 čia val. po pietų pas
drg. Granskį, po nr. 200 Warren st.

KOMITETAS.

So. Boston, Mass. 60-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus
zas pirma ir 3 čia nedėdienį kožno mėnesio po nr. 28 Bro-
adway st.

W. Lynn, Mass. LSPA. kuopa laikys susirinkimus pasku-
tiniame ketverge kožno mėn., Lietuvių Ukėsu Klubo sve-
tainėje 765 Western Ave.

Prat. sekr. A. Avenauskas, 39 Blossom str.

Sekr. K.Šidulskas.

Riverton, Ill. 62 kp. laiko susirinkimus kas antrą nedė-
lią po 1-mam kiekvieno mėnesio, 7 val. vakare, Rudolph
Tillman svetainėje.

Sekr. A. Baravykas, Bx 96.

Wilmington, Del. Mus kuopos LSPA. susirinkimai atsi-
bina du kart per mėnesį: partijos ir kuopos reikalauo e kas
2-ram seredomas vakare ir mėnesiniai kas paskutinį subatos
vakarą 7.30 val. kiekvienam mėnesį, N. E. Cor. Front &
Walnut Sts. KOMITETAS.

Nebusi plikas.

Naujausis išradimo gyduolės sulaikimui
slinkimo plaukų; sulaiko į 5 dienas, jeigu nau-
dosi mano gyduoles, kurios išvalo kraują; ge-
riausia gyduolė ant svieto, kuri pralina dau-
gelį ligų; vardus ligų ne minėsiu. Jeigu nori
gaut aprašimą apie ligas, prisiųsk markių už
10c., o gausi puikų aprašimą. Apie visokias
motery ligas, nuo baltų sprematorių, t.y. nere-
gulariškų, mėnesinių, ne vaisingumas, ir tt.
Neseni apsiėdusiems davinėju puikias rodas
tik už 5.00. Užlaikau gerus vaistus nuo bla-
kių, karučių, pelių ir žiurkių po 50c. Turiu iš
Prūsų trajanką 35c. Nuo dantų skaudėjimo
50c. Atsakinamui įdėk už 2c. marke.

Prof. W. Matulonis,
84½ Morris St. Jersey City, N.J. (13-20)

Lietuviškos Literatūros Agentūra.

Visos knygos Lietuviškoj kalboj ēsan-
čios yra gaunamos, teipgi užrašinėju vi-
sus liet. laikraščius. Kiekvienu ykiu duodu
knygas dovenų. Atsiliepk katalogų, įdėdams
už 2c. marke. Knygynams sutaisau knygas,
apdarau ir suregystravoju. Kreipkities visad
pas savo draugą mokslaeivį.

*Pusę pelno nuo knygų kas mėnesi priduosiu
LSPA. Literatūros Fondui.*

Fortunatas J. Bagorius.
Box 1399 Pittsburg, Pa.

Lietuv. Literatūros Agentas.

Darbininkiškos knygos lietuvi. kalboje, ir
lietuviški laikraščiai yra gaunami pas

P. J. Kailiu

Rear 1515 Sheffield Street, ALLEGHENY, Pa.

James Lowrie, Dr.

Palaidojimo Biūras.

Pasimirus kokios šeimos mylimam sąna-
riui, kreipkitės po šiuo adresu:

1501-3-5 Beaver Ave., Cor. Locust Str.
(14-30) ALLEGHENY, Pa.

Louis Steitz

Didžiausia gėrimų sąkrova.

110 PENNSYLVANIA AVE. ALLEGHENY, Pa.

Nori grynus degtines, alaus ar vyno, eik čia; jis
duos gerai, nebrangiai ir vertai jusu pinigų, jeigu
pasirodysi "Kovos" numerį su apgarsinimu. [19]

Shepherd's APTIEKA

N.E. kampas 2 ros ir Dickinson Str.,
Philadelphia, Pa.

Allegheny degtinės sąkrova.

Mrs. Anie Golden.

1409 Rebecca Street, Allegheny, Pa.

Agulniai parduoda puiku vyną, šnapšą ir alu. Pirke-
jai pasirodykit "Kovos" numerį su apgarsinimu,
gaus pigiau. [12-15]

Ar jus turit savo fotografiją?

Jeigu ne, tai apsigauodate, nes Allegheny'ės
Atkinsons broliai, fotografistai, ką gyvena ant
kampo *Beaver Ace*. ir *Locust str.*, nuima gra-
žiau, negu Europoje.

Pasirodyk „Kovos“ numerį. (12-15)

James Tracy

Smagūs gėrimai: vynas ir degtinė, agulniai pardavinėja-
jama. Alus, geros, porteriai — dėtutose ir bachelce. Um i
pristato.

1903 Beaver ave. Allegheny, Pa.

Aptiekorius Jos. R. Hite.

Kampas PENN'A Ave. & FULTON St., Allegheny, Pa.

Naujausio fasono aptieka, viskuom pilnai aprūpintu;
galima gaut iki 15 tukstančių įvairiausių dalyku. Yra
tai tokiu vieta, kur jums pasidabos ir kur pirke džian-
gsites. Čion yra tokiu daiktu, kuriu žmonės jieško po
kitas sąkrovas ir negauna. Lietuviai pirkdami tegul
pasirodo "Kovos" numerį — gaus geriau ir pigiau. [19]

Tėmykit pirkdami kurpes!

Vienintelė katalikiška kurpių krautuvė ant
kampo *Beaver* ir *Franklin str.*, Allegheny,
Pa. Numeris vadinas 1529. Savininkas visiem
žinomas Mr. Mohr. Jeigu nusibodo mokėt pi-
nigus už ištyžusius klumpius, pirk čionai stan-
grios ir našios skūros autuvus. [12-19]

Aptieka H.J. Wiethorn

Stumanus sutaisytojas gyduolin, ant
kampo

Beaver ir Washington Ave.

ALLEGHENY, Pa. (12-37)

ATYDA: Lietuviai turi parodyt „Kovą“.

**Ant Akmenu
Railroad Laikrodėlis**

Patentuotas regula-
torius, ausuke užsuka-
mas ir nustatomas, vy-
riškas ar moteriškas, 18
K auksuotas, dvigubi
„Hunting“ lukštai, gra-
žiai iškvietautos. Tik-
rai gerai rodos. *Yra ei-
sur vartojan as geležinkelio tarnų, kaip ge-
riausiai laikant's; garantuota ant 25 m*

Šį laikrodėlį pasiūsiu C.D.O. ant kiekvieno adreso, su
pavėlijimu išegzaminuoti. Jeigu bus toks kalp rašoma,
užsimokėk expresu \$ 5.75 ir atvežimo kaštus ir pasi-
lank laikrodėlį, jei ne, nemokėk nė vieno cento. Atmink,
kad už tokį pat laikrodėlį kitur mokėsi \$ 35.00. Prie lai-
krodėlio dar pridėdam 14K auksuotą labai gražų lencif-
gėlį su kompasu dykal.

EXCELSIOR WATCH CO.
1036 Milwaukee ave. Chicago.

„K o v a”

Išsina kas pėnyčia. Prenumera į visas dalis svieto:

metams \$ 2.00
pusmečiui \$ 1.00
Apgarsinimų prekė:
Sykis už colį 50c. per mėnesį 1.00;
per metus 10.00

„KOVA” The Lithuanian Weekly, published every Friday, by J. O. Shirvydas, 1418 So. 2-nd Str. Phila. Pa.
Subscription rates:
One year in all parts of the world, \$ 2.00;
Six months \$ 1.00.
Advertisement rates on application.

Siunčiant raštus, pinigų ir visokiųose redakcijos reikalauose susirašant, adresuokite:

„KOVA”, 1418 So. 2-nd Str., Philadelphia, Pa.

P. Y. OBIECUNAS.

12 & CARSON ST.

S.S. PITTSBURG, PA.

PIRMA LIETUVIŠKA BANKA
su kapitulu \$ 75.000.000

Suorganizuota ir čarteriuota
kaipo

All Nations Deposit
Bank.

(Visų Tautų Banka)

Mūsų banka yra viena iš tvirčiausių Šv. Valstijose, čarteriuota, esanti po kontrole Valetijos rando ir per tai pilnai užtikrinanti. Priima pinigų užsiėdėjimui ir moka ketvirtą procentą. Parduoda laivakortes ant geriausių linijų ir siunčia pinigus į visas dalis svieto. Padaro davėrnastis atlikimui visokių reikalų su valdžia Rusijos. Išmaino visokius pinigus ant merikoniskų arba kitokių. Daro apsergėjimus nuo ugnies ant visų daktų ir t.t. Pinigus dėl suėdėjimo gali prisijust pač Money Order'iu arba Expresso Co., o tuojaus bus išsiųstos bankavos knygtės.

Atkreipiu atydą savo draugų ir vientaučių lietuvių, kad mes apturėjome dabar didžiausį pasiriukimą

Drapanų, Skrybėlių ir Čevėrykų.

Didžiausia sąkrova overkočių ir siutų visokiųose prekėse

Naujausios pavasario ir vasarinės mados

Viską tą parduodam labai prieinamąj prekėj

Prosinam vienus metus už DYKĄ!

L. Freedman & Son.

VIENA PREKĖ

Lietuviai, atminkit adrisa

Kampas South ir 4-os.

Lietuviu Gydytojas

A. L. Graičūnas, Ph. G. M. D.

3202 So. Halsted st., kampas 32-ros gatvės, Chicago, Ill.

Lietuviai, nesiduokit save apgaudinėt visokiems profesoriams, specialistams ir šundaktariams, pas kuriuos tik pinigų sukisate, o sveikatos ir teisingos rodos negaunate. Jei sergi kokia liga, eik pas Dr. A. L. Graičūną, jis duos tau teisingą rodą DYKAI ir pasakys, ar galima išgydyt ir kaip ligai gydymas trauksis. Dr. A. L. Graičūnas nesuvaldžio nei vieno ligonio ir iš pirmo pamatymo pasako, ar ligonis išgydomas, ar ne; kurį apsilima išgydyt, išgydo greitai ir už mažą užmokestį.

Už sužeistus visada užstoja ir kompanijų agentai nenuperka mane. Sužeistiems prie darbo, karių, geležinkelių ir t.t., suteikia greitą pagalbą ir rodą.

Gydo visokias ligas: vyriskas, motėriskas ir vaikų ligas. Valandos priėmimo ligonių kasdien ir nedėlioms: Nuo 8 ryto iki 10 val. vakare.

Telefonas 7399 Yards.

Sveikata ir Laime!

Skaityk

Nauja

Lietuvišką Daktarišką Knygą

„VADOVAS Į SVEIKATĄ”

Ir vėl 50.000 egzempliorių tapė išleista tos knygos. Šita knyga parašyta Daktaro Prof. E. C. Collins; jos vėliausias išleidimas, su daug naujų pridėjimų, plačias išaiškinta, apie visokiais ligas, kaip būtį sveiku ir laimingu.

Dapildyta Direktoriaus Dr. COLLINS Medical Instituto.

Šitoje knygoje yra ne mažai paveikslų, parodančių paslaptis subudavojimo žmogaus, teipat kudiis motinos iščiuose, nuo prasidėjimo iki užgimimo, visose permainose. — Toj knygoj yra atidengiam paslapybitį, ir labai žingeidžių pamokinių apie vyrų ir moterų lytišką gyvenimą, apie ką dar nieks iki šiol teip atvrai neapreikšė ir nepaaiškino, kaip ta knyga „VADOVAS in SVEIKATA”.

Šita knyga yra suviršum 200 dideliu lapu didžio, tai ir daug visokių aprašymu telpa. Nors ta knyga prekūnoja 45 centus, bet kad išleista žmonių apvietimui, tai kurie tik atius keletą stempu ir savo adresu, kiekvienas aptures ta knygą, kuri yra naudinga skaityt sveikiems ir sergantiems, nes joje yra aprašymai kaip nuo ligu apsigert ir kaip jas išgydyt, teipat ir visokių ligu vardai. Ji yra naudinga vyrams ir moterims, nes kiekvienas joje atras daug reikalingu žiniu. Kas ta knyga perskaitys, nereikalaus pas pseudo-geradejus įješkot pagelbos, bet pats žinos kaip būtį sveiku ir laimingu. Jei esi nesveikas, pirmians neg kreipsies pas kokį daktarą, išsirašyk ir skaityk „VADOVA in SVEIKATA”. Tai yra veikalas, kokio nie joks kits daktaras neįstenge atlikt.

Teipat Dr. COLLINS Medical Instituto, išgydo visokias ligas, kaip vyrų, teip ir moterų, nes apart Profesoriaus ant visokių ligų yra. Daktarai specialistai ir pergalejimui ligu naudoja grynus vaistus, kokius tik žemė ir gamta gali išduot. Jei ne ypatingai, tai aprašyk per laišką (lietuviškai) ligą, kad apsilima, tai ir išgydis, kokio vardo liga nebūtų. Vaistus išsiunčia po viešą Ameriką ir kitas dalis žemės kamuolio. Visada adresuok:

Dr. E. C. COLLINS Medical Institute,

140 West 34-th st., New York, N.Y.

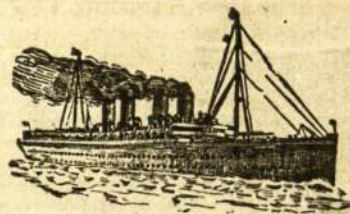
Ofiso valandos: nuo 10 iš ryto iki 5 po p. Šventdieniais nuo 10 ryto iki 1 po pietų.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA

Lietuviška Banka

Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.

Išmaino pinigų ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikiety į visus miestus Jungtinių Valetijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

GRAMATIKA anglizskos kalbos.

Su ištarimu kiekvieno angliško žodžio lietuviškai, k.t. be as [byst] žvėris; eigt [elt] astuoni; eye [ai] akis ir t.t. 174 pusl. Su prisintimu..... \$ 1.25

Vaiku Draugas arba kaip išmokyti skaityt ir rašyt be mokytojo. 222 abrožėliai parodo žodžius druko ir gražaus rasto. Rašto žodžių yra 285. Puslapių 61. Su prisintimu..... 15c

Naujas Budas išsimokinimo gražiai lietuviškai rašyt. be pagalbos mokytojaus. 24 ps. 10c. Pinigus siųst per „Money Order” po adresu:

P. Mikolainis, Box 62 New York.